

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΙΟΥΛΙΟΣ, 1839.]

[ΑΡΙΘ. 31.]

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

ΗΜΕΡΑΝ Παρασκευήν, τρίτην Αύγουστου, τὸ χιλιόστον τετρακοσιοστὸν ἐννενηκοστὸν δεύτερον ἔτος, ἐξέπλευσεν ὁ Κολόμβος ἀπὸ τὴν Πάλον τῆς Ἰσπανίας, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐνώπιον μεγίστου πλήθους θεατῶν, οἵτινες ἤρχοντο μὲν εἰς τὸ ταξείδιον καλὰ τέλη, ἀλλὰ δὲν ἐπροσδόκων εἰμὴ ἀποτυχίαν.

Ὁ στολίσκος συνίστατο ἀπὸ τρία μόνον μικρὰ πλοῖα, — Santa Maria, Pinta, καὶ Nigna, — περιέχοντα ἐννενηκόντα ψυχὰς, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ναῦτας, μετὰ τινὰς τυχοδιώκτας, καὶ ὀλίγους κυρίως τῆς Ἰσπανικῆς αὐλῆς, τοὺς ὁποίους ἡ βασίλισσα διώρισε νὰ συνοδεύσωσι τὸν Κολόμβον.

Πρῶτον διευθύνθη εἰς τὰς Καναρίας Νήσους, ὅθεν, ἀφοῦ ἐπεσκεύασε τὰ πλοῖα του, καὶ ἐφωδιάσθη ἀπὸ νωπὰς ζωτροφίας, ἀνεχώρησε τὴν ἕκτην Σεπτεμβρίου. Ἐδῶ ἤρχισε κυρίως τὸ τῆς ἀνακαλύψεως ταξείδιον· καθότι ὁ Κολόμβος, πλέων κατευθεῖαν πρὸς δυσμὰς, ἀφῆκε τὸν συνήθη τῆς ναυτιλίας ὁδόν, καὶ ἐξετάθη εἰς ἀπέραστα καὶ ἀγνωστα πελάγη.

Τὴν πρώτην ἡμέραν, ἐξ αἰτίας τῆς γαλήνης, προώδευσαν ὀλίγον· ἀλλὰ τὴν δευτέραν, ἐχάθησαν αἱ Κανάριαι· καὶ πολλοὶ τῶν ναυτῶν, ἀθυμοῦντες ἤδη καὶ καταπεπληγμένοι ἀπὸ τὴν τόλμην τῆς ἐπιχειρήσεως, ἤρχισαν νὰ κτυπῶσι τὰ στήθη καὶ νὰ σακρῶσιν, ὡς νὰ μὴν ἐμελλαν ποτὲ πλέον νὰ ἴδωσι ξηρὰν. Ὁ δὲ Κολόμβος ἐπαρηγόρει αὐτοὺς, ὑποσχόμενος καλὰ τέλη καὶ μεγάλα πλούτη εἰς τὰς εὐδαίμονας χώρας, ὅπου τοὺς ὠδηγοῦσε.

7 α.

Ἀπὸ τὴν πρώϊμον ταύτην φανέρωσιν τῆς διαθέσεως τῶν ὀπαδῶν του ἐδιδάχθη ὁ Κολόμβος, ὅτι πρέπει νὰ ἐτοιμασθῇ ὄχι μόνον διὰ τὰς ἀναποφεύκτους δυσκολίας τοῦ ταξείδιου, ἀλλὰ καὶ δι' ὅσας ἦτο πιθανὸν νὰ τὸν προξενήσῃ ἡ ἀγνοία καὶ ἡ δειλία τοῦ πληρώματος· κατέλαβε δὲ, ὅτι πρὸς κατόρθωσιν τοῦ σκοπούμενου ἀπαιτεῖτο ὄχι ὀλιγώτερον ἢ τέχνη τοῦ κυβερναῖν τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων παρ' ἡ ναυτικῆ ἐμπειρία καὶ ἡ δραστήριος γενναιότης.

Κατ' εὐτυχίαν ὅμως καὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ κράτους τὸ ὁποῖον ὑπηρετεῖ, σιμὰ τῆς θερμῆς καρδίας καὶ τοῦ γεννητικῆς πνεύματος εἶχε καὶ ἄλλου εἶδους ἀρετὰς, — γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων ἀκριβῆ, τρόπους ἐλκυστικούς, σταθερὰν ἐπιμονὴν εἰς ἐκπλήρωσιν ὁποιοῦδήποτε σχεδίου, τὴν ἐντελῆ κυβέρνησιν τῶν ἰδίων του παθῶν, καὶ τὸ προτέρημα τοῦ διευθύνειν τὰ τῶν ἄλλων. Ἐκτὸς τούτων, τὰ ὁποῖα καθίσταναν αὐτὸν ἀρχικώτατον, εἶχε καὶ τὰς ἀνωτέρας ἐκεῖνας τοῦ ἐπαγγέλματός του γνώσεις, αἵτινες γεννοῦν θάρρος εἰς καιροὺς δυσκολίας καὶ κινδύνου. Εἰς τοὺς ἀπείρους Ἰσπανοὺς ναύτας, συνειδησιμῶν μόνον εἰς τὰ παραπλοῖα ταξείδια τῆς Μεσογείου, ἡ θαλάσσιος ἐπιστήμη τοῦ Κολόμβου, ὁ καρπὸς τριακονταετῶς πείρας, ἐφαίνετο θαῦμα τῶν ὄντων. Τὰ πάντα ἐκανόνιζεν ἀφ' ἑαυτοῦ· ἐπεστάτει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης διαταγῆς, καὶ ὀλίγας ὥρας μόνον κοιμώμενος, ἦτον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κατ' ὄλον τὸν ἐπιλοιπὸν χρόνον. Διαβαίνων πελάγη πρότερον ἀνεπίσκεπτα, ἐκράτει πάντοτε εἰς τὰς χεῖρας τὴν βολίδα καὶ ἄλλα παρατηρήσεως ὄργανα. Παρατήρει τὴν κίνησιν τῶν παλιρροίων καὶ ρευμάτων, ἐθεώρει προσεκτικῶς τὰ πτηνὰ, τοὺς ἰχθύας, τὰ φύκια, καὶ πᾶν τὸ εἰς τὰ κύματα ἐπιπλέον, καὶ ἀκριβῶς κατέγραφεν εἰς ἡμερολόγιον πᾶν ὅ,τι συνέβαινε.

Τὴν δεκάτην τετάρτην Σεπτεμβρίου, ὁ στόλος ἦτον ὑπὲρ τὰς διακοσίας λεύγας πρὸς δυσμὰς τῶν Καναρίων, μακρότερον ἀπὸ ξηρὰν παρ' ὅσον εἶχεν ἕως τότε ὑπάγειν ὁποιοσδήποτε Ἰσπανός. Ἐνταῦθα ἐξέπληξε τοὺς Ἰσπανοὺς νέον τι καὶ παράδοξον φαινόμενον. Παρατήρησαν ὅτι ἡ μαγνητικὴ βελόνη τῆς πυξίδος δὲν ἐδείκνυε καθ'αυτὸ εἰς τὸν πολικὸν ἀστέρα, ἀλλ' ἐκλινεν ὀλίγον πρὸς δυσμὰς. Τοῦτο, πρᾶγμα τὴν σήμερον εἰς ὄλους γνωστὸν, κατεφόβισε τοὺς συντρόφους τοῦ Κολόμβου. Εὐρίσκοντο εἰς ὠκεανὸν ἀπεριόριστον καὶ ἀγνωστον, ἡ φύσις αὐτὴ ἐφαίνετο ἠλλοιωμένη, καὶ ὁ μόνος

ὁδηγός των ἐμελλεν ἤδη καὶ αὐτὸς νὰ ἐκλείψῃ. Ὁ Κολόμβος μὲ ὀξύνοϊαν ἐπίσης καὶ εὐφυΐαν ἀπέδωκε λόγον τοῦ φαινομένου τούτου, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ δὲν ευχαρίστησεν αὐτὸν τὸν ἴδιον, διεσκέδασεν ὁμῶς τοὺς φόβους ἐκείνων, καὶ κατεσίγασε τοὺς γογγυσμούς των.

Τὴν πρώτην Ὀκτωβρίου, ἦσαν περὶ τὰς ἑπτακοσίας ἐβδομήκοντα λεύγας πρὸς δυσμὰς τῶν Καναρίων. Ὑπὲρ τὰς τρεῖς ἐβδομάδας εἶχαν ἤδη πλεύσειν ἀπὸ τὴν δι-εὐθυνσιν τῶν πτηνῶν, καὶ ἀπ' ἄλλας περιστάσεις, εἶχαν γεννηθῆν ἐλπίδες ἀνακαλύψεως, πλὴν ἔμεναν εἰσέτι ἀπλήρωτοι, καὶ ἀγαθὴ τις ἐκβασίς ἐφαίνετο τόσον ἀπο-μεμακρυσμένη τώρα, ὅσον καταρχάς. Τὸ πνεῦμα τῆς δυσαρεσκείας καὶ τοῦ στασιασμοῦ ἤρχισε νὰ ἀναφαίνε-ται μεταξὺ τῶν ναυτῶν, καὶ βαθυμηδὸν ἐξηπλώθη ἀπὸ πλοῦ εἰς πλοῖον.

Ὅλοι ὁμαφώνως ἔλεγαν, ὅτι πρέπει νὰ βιάσῃ τὸν Κολόμβον νὰ ἐπιστρέψῃ, ἐνόσω τὰ παραλελυμένα πλοῖά των εὐρίσκοντο ἀκόμη εἰς κατάστασιν νὰ θαλασσομα-χῶσι· τινὲς μάλιστα ἐπρότειναν νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ὥστε καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιπλήξεις αὐτοῦ ν' ἀπαλλαχθῶσι, καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν ἐγκαίρως εἰς τὴν πατρίδα των. Τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου δὲν ἐλάνθανε τὸν Κολόμβον. Κατενόησεν εὐθύς τὸ ἀνωφελές τοῦ νὰ προσδράμῃ εἰς τὰ πρότερά του μέσα, διὰ νὰ μετεμ-φυχῶσιν τὰς ἐλπίδας τῶν συντρόφων του, καὶ τὸ ἀδύ-νατον τοῦ νὰ μετανάψῃ ζῆλόν τινα διὰ τὴν καλὴν ἐκ-βασίαν τῆς ἐπιχειρήσεως μεταξὺ ἀνθρώπων, εἰς τῶν ὁποίων τὰ στήθη ὁ φόβος εἶχε σβέσειν πᾶν αἰσθημα-γενναῖον. Ἦναγκάσθη νὰ γαληνίσῃ πάσῃ, τὰ ὁποῖα πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ κρατῇ, καὶ νὰ δώσῃ τόπον εἰς χεῖμαρρον ἀκαθέκτου ὀρμῆς. Ὑπεσχέθη λοιπὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους του, ὅτι ἤθελεν ἐκπληρῶσειν τὸ ζήτη-μὰ των, ἂν τὸν συνώδευαν καὶ τὸν ὑπήκουαν τρεῖς ἡμέρας ἀκόμη· ἂν δὲ, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ καιροῦ αὐτοῦ, ξηρὰ δὲν ἀνεκαλύπτετο, τότε ἤθελε παραιτήσῃ τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ διευθύνειν πρὸς τὴν Ἰσπανίαν τὸν δρόμον του.

Μολονότι δὲ οἱ ναῦται ἦσαν πολὺ παρωργισμένοι, καὶ ἀνυπόμονοι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, ἡ πρότασις ὁμῶς αὕτη δὲν τοὺς ἐφάνη παράλογος· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κολόμβος ὀλίγον ἐρρίψοκινδύνευσεν, εἰς τό-σον μικρὸν χρόνον διάστημα περιορισθεῖς· καθότι το-σαῦτα καὶ τοιαῦτα εἶχαν γένειν τὰ προμηνύματα τοῦ ὅτι ἐπλησίαζαν εἰς ξηρὰν, ὥστε τὰ ἐνόμιζεν ὑπερβέ-βαια. Διὰ τινὰς ἡμέρας τὸ σχοινίον τῆς βολίδος εἶχε φθάσειν εἰς τὸν πάτον τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ἐπάνω, ἔδειχεν ὅτι δὲν ἀπεῖχεν ἢ ξηρὰ πολὺ. Τὰ πτηνὰ ἀδιακόπως ἤβζαναν, καὶ συνίσταντο οὐχὶ μόνον ἀπὸ θαλασσιναῖα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ χερσαῖα. Οἱ ναῦται τῆς Πίντας παρετήρησαν κάλαμον ἐπιπλέ-οντα, ὅστις ἐφαίνετο νεοκομμένος, ὡς καὶ κομμάτιον ξύλου, γεγλυμμένον. Τὸ πλήρωμα τῆς Νίγνας ἐπίασαν κλάδον δένδρου, μ' ἐρυθροὺς κόκκους, διόλου ναυπούς. Τὰ περὶ τὸν δῦοντα ἥλιον νέφη ἐφαίναντο πάντῃ δια-

φόρως· ὁ ἀήρ ἦτο γλυκύτερος καὶ θερμότερος· καὶ τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἐγένετο ἀνώμαλος καὶ ἄστατος.

Ὅλα τὰ σημεῖα ταῦτα τόσον ἐπειθάν τὸν Κολόμβον ὅτι εὐρίσκετο πλησίον στερεᾶς, ὥστε, τὴν ἑσπέραν τῆς ἐνδεκάτης Ὀκτωβρίου, μετὰ τὴν συνήθη παράκλησιν, ἐπρόσταξε νὰ μαζευθῶσι τὰ πανία, καὶ νὰ προσέχωσι μὴ τὸ πλοῖον πίση τὴν νύκτα εἰς τὴν ξηρὰν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μετεωρισμοῦ καὶ τῆς ἐλπίδος, οὐδεὶς ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς· ὅλοι ἔμεναν ἐπὶ τοῦ κατα-στρώματος, προσηλωμένα ἔχοντες τὰ βλέμματα εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἤλπιζαν νὰ ἀνακαλύψωσι τὴν περιπόθητον στερεάν.

Δύο περίπου ὥρας πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, ἰστάμενος ὁ Κολόμβος ἐπὶ τῆς πύρας, ἶδε φῶς ἀπομεμακρυσμένον, τὸ ὁποῖον ἔδειξε κρυφίως εἰς δύο τῶν ἀνθρώπων του. Καὶ οἱ τρεῖς ἐθεώρησαν αὐτὸ κινούμενον, ὡς νὰ μετε-φέρετο ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ὀλίγον μετὰ τὸ μεσονύ-κτιον ἠκούσθη ἀπὸ τὴν Πίνταν ἡ χαροποιὰ φωνὴ Ἐηρά! Ἐηρά! Ἀλλὰ τοσάκις ἀπατηθέντες ἀπὸ σφαλερὰ φαινόμενα, εἶχαν τώρα καταντήσειν βραδύπι-στοι, καὶ μ' ὄλον τὸν πόνον τῆς ἀδηλότητος καὶ ἀνυ-πομονησίας περιέμεναν τῆς ἡμέρας τὴν ἐπιστροφήν.

Ἄμα ἐχάραξε, διεσκέδάσθησαν αἱ ἀμφιβολίαι καὶ οἱ φόβοι των. Ἰδαν νῆσον περὶ τὰς δύο λεύγας πρὸς ἄρκτον, τῆς ὁποίας οἱ ὀμαλαὶ καὶ καταπράσινοι ἀγροὶ, ἀπὸ δένδρα ἐσκιασμένοι, καὶ μὲ πλῆθος ῥυακίων ποτι-ζόμενοι, παρίσταναν τερπνότατον εἰς αὐτοὺς θέαμα. Τὸ πλήρωμα τῆς Πίντας ἤρχισεν ἀμέσως ὕμνον εὐχα-ριστίας πρὸς τὸν Θεόν, μ' αὐτοὺς δὲ ἠνώθησαν οἱ τῶν ἄλλων πλοίων, δακρυρροοῦντες ἀπὸ χαρὰν, καὶ ἐκστα-τικοὶ ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀνακαλύψεως.

Πληρώσαντες εἰς τὸν Παντοκράταρα τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης, ἔπραξαν τὸ δίκαιον καὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν. Ἐπεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Κολόμβου, μ' αἰ-σθήματα κατακρίσεως μὲν πρὸς ἑαυτοὺς, σεβασμοῦ δὲ πρὸς ἐκεῖνον. Παρεκάλεσαν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ τὴν ἄγνοιαν, δυσπιστίαν, καὶ αὐθάδειαν, ἧτις εἶχε προξε-νήσειν εἰς αὐτὸν τόσην περιττὴν ἀνησυχίαν, καὶ τοσά-κις ἐμποδίσειν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρίστου σχεδίου του· εἰς δὲ τὴν ἔξαψιν τοῦ θαυμασμοῦ των, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον μεταβάντες, ἐκήρυξαν τὸν πρὸ ὀλίγου ὄνειδιζό-μενον καὶ ἀπειλούμενον, ὡς ὑπὸ Θεοῦ προικισθέντα μὲ ὑπερανθρωπίνην ἀγχίνοιαν καὶ καρτερίαν, διὰ νὰ κα-τορθώσῃ πρᾶγμα ἀνώτερον πάσης ἰδέας καὶ παντὸς-στοχασμοῦ τῶν προτέρων ὄλων αἰώνων.

Περὶ ἀνατολᾶς ἡλίου, ἐπληρώθησαν καὶ ὠπλίσθησαν αἱ λέμβοι. Ἐκωπηλάτησαν δὲ πρὸς τὴν νῆσον μὲ τὰς σημαίας των ἰπταμένας, μὲ μουσικὴν πολέμου, καὶ μ' ἄλλην στρατιωτικὴν παράταξιν· προσελθόντες εἰς τὴν παραλίαν, ἶδαν αὐτὴν καλυμμένην ἀπὸ πλῆθος λαοῦ, εἰς τὸ καινὸν καὶ ἀπροσδόκητον θέαμα συρρέουστος, καὶ μὲ τὰς χειρονομίας καὶ τὰ σχήματα δεικνύοντος θαυμασμὸν καὶ ἐκπληξιν διὰ τὰ πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτῶν παράξενα ἀντικείμενα.

Ὁ Κολόμβος ἦτον ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος, ὅστις ἐπάτησεν εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντα νέον κόσμον. Ἀπέβη πολυτελῶς ἐνδεδυμένος, καὶ μὲ γυμνὴν ῥομφαίαν εἰς τὴν χεῖρα. Οἱ ἀνθρώποι του ἠκολούθησαν, καὶ γονατίσαντες κατεφίλησαν τὴν πολυπόθητον γῆν. Ἐπομένως ἀνύψωσαν σταυρὸν, καὶ, πεσόντες πρηνεῖς ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἀπέδωκαν εἰς τὸν Θεὸν εὐχαριστίας, ὅτι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των εὐδῶσεν αὐτούς. Σεμνοπρεπῶς ἐκυρίευσαν ἔπειτα τὸν τόπον διὰ τὸ στέμμα τῆς Καστέλλης καὶ Λεγιῶνος, μεθ' ὧν τῶν εἰς τοιαύτας περιστάσεις συνειδίζομένων διατυπώσεων.

Ἐνῶ δ' ἦσαν οἱ Ἴσπανοὶ οὕτως ἐνησχολημένοι, περιεκυκλοῦντο ὑπὸ πλήθος ἐντοπίων, οἵτινες, σιωπηλῶς θαυμάζοντες, ἐθεώρουν πράξεις, τὰς ὁποίας δὲν κατελάμβαναν, καὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπρόβλεπαν τὰς συνεπειάς. Ἡ ἐνδυμασία τῶν Ἴσπανῶν, ἡ λευκότης τοῦ δέρματος, αἱ γενειάδες, τὰ ὄπλα των, ἐφαίνοντο ἀλλόκοτα καὶ ἐξάίσια. Αἱ παμμεγέθεις μηχαναὶ, μὲ τὰς ὁποίας εἶχαν διαπεράσειν τὸν ὠκεανὸν, αἰτινες ἐφαίνοντο μὲ πτέρυγας κινούμεναι ἐπὶ τῶν ὑδάτων, αἰτινες ἐπρόφεραν ἦχον τρομερὸν, βροντῆς ὅμοιον, μὲ ἀστραπὴν καὶ καπνὸν συνωδευμένης, τόσον κατέπληξαν αὐτούς, καὶ τοσαύτην φρίκην τοὺς ἐπροξένησαν, ὥστε ἤρχισαν νὰ σεβάζωνται τοὺς νεοφερμένους ὡς ἀνωτέρας τάξεως ὄντα, καὶ τέλος ἐσυμπέραναν ὅτι ἦσαν τέχνα τοῦ ἡλίου, καταβάντα πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς γῆς.

Τοὺς δ' Εὐρωπαίους μόλις ἐξέπληττεν ὀλιγώτερον ἢ προκειμένη θάλασσα. Πᾶσα βοτάνη, καὶ θάμνος, καὶ δένδρον, ἦτο διάφορον ἀπὸ τὰ εἰς τὴν Εὐρώπην ἀκμάζοντα. Ἡ γῆ ἐφαίνετο μὲν καρποφόρος, ἀλλ' ὀλίγον καλλιεργημένη. Τὸ κλίμα ἦτο θερμὸν, πλὴν τερπνότατον. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ὀλόγυμνοι· αἱ μαῦραι τρίχες των, μακρὰ καὶ ευθεῖαι, ἡ ἐκυμαίνοντο εἰς τοὺς ὤμους, ἢ ἦσαν πλεγμένα καὶ δεμένα περὶ τὰς κεφαλὰς των· γενειάδα ἐστεροῦντο· χρῶμα εἶχαν βαθρὸν χαλκοειδές· οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου ἦσαν παράξενοι μᾶλλον παρὰ δυσάρεστοι· ἡ πρόσοψις των πραεῖα καὶ δειλή. Ὑψηλοὶ μὲν δὲν ἦσαν, πλὴν εὐμορφοὶ καὶ δραστήριοι. Τὰ πρόσωπα καὶ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος ἦσαν φανταστικῶς βαμμένα μὲ χρώματα ἐπιδεικτικὰ. Κατὰ πρῶτον, ἐφοβοῦντο νὰ δείξωσι θάρρος εἰς τοὺς Ἴσπανοὺς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον οἰκειώθησαν, καὶ μὲ χαρὰν ὑπερβολικὴν ἔλαβαν παρ' αὐτῶν κωδῶνια, ὑάλινα σφαίρια, καὶ ἄλλα πράγματα ἐξίσου ποταπὰ, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἔδωκαν ζωοτροφίας, καὶ ὀλίγον νῆμα, τὸ μόνον ὀπωσῶν ἀξιότιμον τῆς νήσου προῖόν.

Πρὸς τὸ ἐσπῆρας ὁ Κολόμβος ὑπέστρεψεν εἰς τὰ πλοῖά του, συνωδευμένος μὲ πολλοὺς τῶν νησιωτῶν ἐν τὸς εἰς τὰ ἰδιά των μονόξυλα, τὰ ὁποῖα, ἂν καὶ ἀτέχνως ἐσχηματισμένα ἀπὸ τὸν κορμὸν ἐνὸς μόνου δένδρου, τὰ ἐκωπηλάτουν μὲ θαυμαστὴν ἐπιδεξιότητα.

Οὕτω, τὴν πρώτην φοράν, ὅτε συναναστράφησαν οἱ κάτοικοι τοῦ Παλαιοῦ μὲ τοὺς κατοίκους τοῦ Νέου Κόσμου, τὰ πάντα ἐγίναν εἰρηνικῶς, καὶ μ' εὐχαρίστησιν

ἀμοιβαίαν. Οἱ πρῶτοι, πεφωτισμένοι καὶ φιλόδοξοι, ἐνόησαν ἤδη πόσον μεγάλας ὠφελείας ἠδύναντο νὰ λάβωσιν ἀπὸ τὰς νέας ἐκεῖνας χώρας. Οἱ δεῦτεροι, ἀπλοῖ καὶ ἄκακοι, δὲν ἐπρόβλεψαν τὰς συμφορὰς καὶ τὸν ὄλεθρον, ὅσα τῶρα προσήγγιζαν εἰς τὴν πατρίδα των.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΙΓΡΙΔΟΣ.

Εἰς τὰ προσηρημένα περὶ τῆς τίγριδος (ἴδε σελ. 49) προσθέτομεν τὰ ἐφεξῆς.

Ἐνῶ συντροφία τις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διεσκέδαζεν ὑπὸ τὴν σκιάν δένδρου, ἐπὶ τῶν ὄχθων ποταμοῦ τῆς Ἰνδίας, ἴδαν ἕξαφνα τίγριν ἔτοιμον νὰ πηδήσῃ κατεπάνω των. Ὅλοι φυσικὰ ἔμειναν ἐντρομοὶ καὶ καταπεπληγμένοι ἀπὸ φρίκην· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν, ὅτε τὸ θηριῶδες κτῆνος ἐμελλε νὰ κάμῃ τὸ θανατηφόρον πηδημα, μία τῶν Ἀγγλίδων μὲ θαυμαστὴν ἀταραξίαν πνεύματος ἤρπασε σκιαδίον, (ὀμπρίλλαν), καὶ ἤπλωσεν αὐτὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ζώου. Ἡ πράξις αὕτη ἔσωσε τουλάχιστον ἕνα ἀπὸ φρικώδη θάνατον· καθότι ἡ τίγρις, τρομάξασα ἀπὸ τὴν αἰφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον τοῦ σκιαδίου παρουσίαν, ἐστράφη καὶ ἀνεχώρησε.

Ἐσσαρες Ἀγγλοὶ ἐξῆλθαν τοῦ πλοίου των, διὰ νὰ κυνηγήσωσι ζορκάδια, εἰς παράλιον τῆς Ἰνδίας. Ὀλίγον προχωρήσαντες, ἴδαν ἔχνη τίγρεων· ἀλλὰ στοχαζόμενοι ὅτι οὐδὲν ἐκινδύνευαν, ἐνῶ εἶχαν εἰς τὰς χεῖρας γεμισμένα τὰ πυροβόλα των, ἐξηκολούθουν κυνηγῶντες ἕως τὰς τρεῖς μετὰ τὸ μεσημέριον. Ἀποσταμένοι τέλος, καὶ θέλοντες ν' ἀναπαυθῶσι, πρῶτον μὲν ἐπυροβόλησαν, ἔπειτα δὲ ἀναψαν μεγάλην πυρκαϊάν, διὰ νὰ ἐκφοβίσωσι τὰς τίγρεις, ἐάν τινες παρευρίσκοντο. Ἐκάθισαν ἐπομένως νὰ γευματίσωσιν· ἀλλὰ μόλις ἤρχισαν, καὶ εἰς τῶν δούλων ἦλθε νὰ τοὺς εἴπῃ, ὅτι ὠραία τις δορκὰς εὐρίσκετο πλησιέστατα. Ἀμέσως ἔλαβαν τὰ πυροβόλα, διὰ νὰ τουφεκίσωσι τὴν δορκάδα· πλὴν τὴν στιγμὴν ἐκείνην μουγγρισμὸς φρικώδης ἠκούσθη σιμώτατα, καὶ, πρὶν ἴδωσι πόθεν ἤρχετο, ἐπήδησε τρομερὰ τίγρις, καὶ, ἀρπάξασα ἕνα τῶν τεσσαρῶν, ἐφυγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ δάση. Τοῦτο ἐγίνε τόσον ταχέως, ὥστε δὲν ἔλαβαν καιρὸν νὰ σύρωσι κατ' αὐτῆς, πλὴν ἀφοῦ ἔδραμεν ὀλίγον διάστημα μετὰ τοῦ Ἀγγλοῦ εἰς τὸ στόμα. Καὶ ἀφοῦ ὁμως ἐπυροβόλησαν, ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ τρέχῃ τὸ θηρίον μὲ τὸ λάφυρον αὐτοῦ, ὥστε πλὴν ἐνόμιζαν τὸν φίλον κατεσπαραγμένον καὶ φονευμένον. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐχαροποίησε τὴν συντροφίαν ἐπιστρέψας ζωντανός, μολονότι καταματωμένος καὶ φοβρώτατος ἐσχισμένος. Τὰ βόλια, ὅσα εἶχαν ῥίψει, ἐπλήρωσαν τὴν τίγριν· ἐπειδὴ δὲ ἡ αἰμόρροια ἠδυνάτισεν αὐτήν, καταβαλὼν ἐκεῖνος πᾶσαν δύναμιν, ἐξέφυγε τέλος, πλὴν τόσον καταπληγμένος περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον, ὥστε ἀπ' ἄθανεν εἰς εἰκοσιτίσσερας ἡμέρας. Ἡ τίγρις αὕτη ἦτο δύο πήχεις ὑψηλὴ τίσσερας δὲ μακρὰ, καὶ τὸ βρύχημά της, ὅτε ἄρμησε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἦτον ἀπεριγράπτως φρικώδες.

Τὸ 1790, μετεκομίσθη ἀπὸ τὴν Κίναν εἰς τὴν Ἀγγλίαν νέα τίγρις ὡραιότατη. Τόσον εὐμενὴς καὶ ἡμερος ἦτον ἡ τίγρις αὕτη, ὥστε δὲν ἔβλαπτε ποσῶς, καὶ μάλιστα ἐπαιζεν ὡς κατάκιον. Πολλάκις συνεκοιμᾶτο μὲ τοὺς ναύτας· ἐνῶ δ' ἐκοίτετο τὴν ἡμέραν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, θερμαινομένη εἰς τὸν ἥλιον, ἄφινε δύο ἢ τρεῖς νὰ πλαγιάζωσιν ἐπὶ τῶν νώτων αὐτῆς, ὡς ἐπὶ προσκεφαλαίου. Πολλάκις ὁμως ἔκλεπτε τὰς ζωτροφίας τῶν ναυτῶν, καὶ κρυπτομένη ἔτρωγεν αὐτὰς μὲ τὴν ἡσυχίαν τῆς. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐπιάσε τις αὐτὴν κλέπτουσαν τὸ κρέας του· μολονότι δὲ, οὐχὶ μόνον τῆς τὸ ἐπῆρεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔδειρεν αὐστηρὰ, ἐκείνη ὁμως διόλου δὲν παρωξύνθη. Συχνὰ ἀνέβαινε εἰς τὰ κατάρτια, ἢ ἐπήδα ἀπὸ σχοινίου εἰς σχοινίον, μ' ἐξαίσιον εὐκίνησιαν. Συνέπαιζε δὲ καὶ μὲ σκύλον, ὅστις ἦτον ἐπὶ τοῦ πλοίου, εἰς τρόπον τόσον διασκεδαστικόν, ὥστε ὑπερευχαρίσκει τοὺς ναύτας. Ὅτε πρῶτον ἐπάρθη εἰς τὸ πλοῖον, ἦτον ἐνὸς περίπου μηνός. Ὅτε δ' ἐγένετο ἐνὸς χρόνου, ἐστάλθη δῶρον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, καὶ περιωρίσθη εἰς ἓν ἀπὸ τὰ θηριοτροφεῖα τοῦ Λονδίνου. Ἐνταῦθα ἐξηκολούθει τόσον ευδιάθετος, ὥστε μὲ τὸν καιρὸν ὁ φύλαξ ἐτόλμησε νὰ βάλῃ σκυλίον εἰς τὸ σπήλαιον αὐτῆς· τοῦτο οὐχὶ μόνον ποσῶς δὲν τὸ ἔβλαψεν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καὶ ἠγάπησεν αὐτὸ, καὶ μάλιστα ἀνησύχει, ὅτε ὁ φύλαξ ἔπαιρνε αὐτὸ διὰ νὰ τὸ ταγίσῃ. Μίαν ἢ δύο φορές, ἀφεθεῖς ὁ σκύλος κατὰ λάθος εἰς τὸ σπήλαιον, ἐνῶ ἔτρωγεν ἡ τίγρις, ἀπετόλμησε νὰ φάγῃ καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἰδικῶν τῆς· ἐκείνη δυσηρεστήθη μὲν, ὅχι ὁμως ὥστε καὶ νὰ βλάψῃ τὸν σύντροφον. Συνήθως ἄφινε τὸ σκυλίον νὰ παίξῃ μαζῇ τῆς, χωρὶς νὰ δείχνῃ σημεῖον τι θυμοῦ. Ἐνίοτε ἐγαύγιζε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐδάγκανε τὸ στόμα ἢ τὸν πόδα τῆς. Ἐκείνη ὁμως, πάντῃ ἀδιάφορος, μόνον ἐσήκωνεν ὑψηλὰ τὸν πόδα τῆς, ὥστε νὰ μὴ φθάσῃ αὐτὸν τὸ μικρὸν ζῶον.

Μετὰ δύο χρόνους ἀφοῦ ἡ τίγρις αὕτη ἐμβῆκεν εἰς τὸ θηριοτροφεῖον, ὑπῆγε νὰ τὴν ἴδῃ ὁ ναύτης, ὁ δείρας αὐτὴν διὰ τὴν κλοπὴν τοῦ κρέατος. Ἐκείνη ἐγνώρισεν αὐτὸν ἀμέσως, καὶ, τριβομένη ἐπὶ τοῦ κλωβίου, ἐφαίνετο ὑπερευχαριστημένη διὰ τὴν θεωρίαν τοῦ παλαιοῦ τῆς φίλου. Ὁ ναύτης ἐξήτησε καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κλωβίον τῆς· μολονότι δὲ ὁ φύλαξ ἐδυσκολεύθη καταρχὰς νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐκ φόβου μὴ κατασπαραχθῇ, ἔστερξεν ὁμως τέλος πάντων. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἔδειξε τὸ θηρίον πᾶν σημεῖον χαρᾶς· ἐτρίβετο ἐπάνω του, ὡς κάτα, ἐγλείφε τὰς χεῖράς του, καὶ τὸν ἐχαίδευε μὲ τὸν πλῖον ἠγαπημένον τρόπον. Ὁ ἄνθρωπος ἔμεινε μετ' αὐτοῦ δύο ἢ τρεῖς ὥρας· τόσῃ δ' ἀγάπην ἐδείκνυεν ἡ τίγρις, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ φοβῆται μὴ κρατήσῃ αὐτὸν ἐκεῖ παρὰ γνώμην του· ὅθεν ἐπενόησεν ὁ φύλαξ τρόπον τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο κλωβίον ἢ τίγρις, καὶ οὕτω ἐξέφυγεν ὁ ναύτης.

Ἐπρόσταξε ποτὲ ὁ βασιλεὺς τῆς Σιάμης νὰ γένῃ πάλῃ μεταξὺ μιᾶς τίγριδος τοῦ μεγαλητέρου εἴδους, καὶ

τριῶν ἐλεφάντων. Πρὸς τοῦτο περιέκλεισε μὲ ὑψηλὸν φραγμὸν ἑκτασιν ἰκανὴν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ τεθῶσι τὰ ζῶα, καὶ ἐξω τῆς ὁποίας στεκόμενον τὸ πλῆθος νὰ βλέπῃ τὴν μάχην ἀκινδύνως. Ἐφέρθησαν δὲ εἰς τὸ περίφραγμα, πρῶτον οἱ ἐλέφαντες, οἵτινες καὶ ἀφέθησαν λυτοί, ἔπειτα δὲ ἡ τίγρις· πλὴν αὕτη ἠδίκηθη, καθότι ἐκρατεῖτο δεμένη, ἕωσού εἰς τῶν ἐλεφάντων τὴν ἔδωκε τρεῖς ἢ τέσσαρας κτύπους μὲ τὴν προβοσκίδα του τόσον δυνατούς, ὥστε καταπεσοῦσα ἐκοίτετο μερικὴν ὥραν ὡς νεκρά. Ἡ σκληρὰ ὁμως αὕτη καὶ ἄδικος μεταχείρισις δὲν ἠφάνισε τὴν γενναιότητα τῆς τίγριδος· διότι μόλις ἀφέθη λυτὴ, καὶ ὤρμησε μὲ τρανὸν βρῦχημα καὶ μὲ τὴν ἐσχάτην λύσσαν κατὰ τοῦ ἐλέφαντος, ὁ ὁποῖος εἶχε κτυπήσειν αὐτήν. Ἐξήτησε δὲ νὰ πιάσῃ τὴν προβοσκίδα του, ἀλλ' ὁ πανοῦργος οὗτος ἔσυρεν αὐτὴν ὀπίσω, ὥστε νὰ κτυπήσῃ ἐπὶ τοὺς χαυλιόδοντας αὐτοῦ ἡ τίγρις, τὴν ὁποίαν καὶ εἰς μίαν στιγμὴν ἀνέρριψεν εἰς τὸν ἀέρα. Τοῦτο ἐπλήγωσεν αὐτήν, ὥστε ἠλαττώθη ἡ τόλμη τῆς, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν φραγμὸν ζητοῦσα νὰ πιάσῃ τοὺς ἐξωθεν ἰσταμένους. Ἐστάλθησαν τότε συγχρόνως κατὰ τῆς δυστυχούς καὶ οἱ τρεῖς ἐλέφαντες, οἵτινες ταχέως ἤθελαν θανατώσειν αὐτήν, ἀν ὁ βασιλεὺς δὲν διώριζε νὰ ἐπαρθῶσι.

ΜΕΡΙΣΤΑ καλὰ γεννᾷ ἡ ἐλευθεροτυπία. Καὶ αὐτὸς ὁ ἀκόλαστος τύπος εἶναι δεινὸν πολὺ μικρότερον τύπου δεδουλωμένου· ἐπειδὴ κατ' ἐκείνον καὶ τὰ δύο μέρη ἐμποροῦν ν' ἀκουσθῶσιν, ἀλλὰ κατὰ τοῦτον, ὄχι. Τύπος ἀκόλαστος ἐνδέχεται νὰ βλάψῃ, ἀλλὰ τύπος δεδουλωμένος βλάπτει ἐξάπαντος· ὁ δεδουλωμένος τύπος ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ τὴν πλάνην εὐυποληπτοτέραν τῆς ἀληθείας, καὶ τὸ ἄδικον πολὺ δυνατότερον τοῦ δικαίου· τύπος ὁμως ἀκόλαστος δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο· διότι, ἀν δώσῃ τὸ φάρμακον, δίδει ὁμως καὶ τὸ ἀντιφάρμακον. Τύπος δεδουλωμένος εἶναι κατὰ δύο τρόπους ὀλέθριος· ὄχι μόνον ἀφαιρεῖ τὸ ἀληθινὸν φῶς, ἀλλὰ καὶ στήνει φῶς ψευδές, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀποπλανᾷ καὶ μᾶς ἀφανίζει.

ΛΥΚΟΥ ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΑ.—Κυρία τις εἶχεν ἡμερον λύκον, ὅστις ἔτρεφε πρὸς αὐτὴν θερμὴν ἀγάπην. Μίαν φορὰν ἔτυχε νὰ λείψῃ ὀλίγας ἐβδομάδας ἡ γυνὴ ἀπὸ τὸν οἶκον· καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τῆς ὁ λύκος ἐφαίνετο εἰς τὸ ἄκρον περίλυπος, καὶ καταρχὰς δὲν ἤθελεν οὔτε νὰ φάγῃ. Τέλος, ὑπέστρεψεν ἡ δέσποινα· ὁ λύκος ἀκούει τὰ πατήματά τῆς· ὄρμα εἰς τὸν θάλαμον μ' ἑκτασιν χαρᾶς· πηδᾷ ἐπάνω τῆς, θέτει τοὺς πόδας ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς, ἔπειτα, πίπτει ὀπίσω, καὶ πάραυτα ἐκπνέει!

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΥΣ ἠφάνισεν ἡ φιλαργυρία παρ' ἡ ἀσωτία· ἡ τυφλοτέρα εἰς τὸ δαπανᾶν ἀπερισκεψία δὲν ἐφθειρε τόσας καταστάσεις, ὅσας ἡ ἀπληστος τοῦ ἐπισωρεύειν ὀρεξίς.

ΟΙ ΙΣΛΑΝΔΟΙ.

Συνέχεια και τέλος από Σελ. 84.

Η ΙΣΛΑΝΔΙΑ ολόκληρος είναι ήφαιστίων σειρά, άλλων μὲν έσβεσμένων, άλλων δ' ένεργούντων κατά τὸ μάλλον και ήττον· τὸ χῶμά της, σχεδὸν παντοῦ, έσχηματίσθη από τήν φθοράν τεφρῶν, μύδρων, και σκωριῶν. Θερμαί πηγαί πολυάριθμοί αναπέμπουσιν ύψηλά εις τὸν αέρα παχείας στήλας βραστοῦ ὕδατος, συνωδευμένον με πέτρας ευμεγέθεις, ως αἱ από τὸν κρατῆρα ήφαιστίου έξερευγόμεναι φλόγες. Τινὰ τῶν πολλῶν ὄριων, τῶν κατά πᾶσαν διεύθυνσιν διαπερνώντων τήν νήσον, είναι πάντοτε με χιόνα και με πάγον έσκεπασμένα· αἱ δὲ μεταξύ τῶν βουνῶν τούτων κοιλάδες είναι ως έπιτοπλεῖστον έστρωμένα από σκληράς, μάρας, γυμνάς ήφαι-

στείους ἔλας. Πολλά εις καταρηννιζονται σωροί πάγου και χιόνος, κάποτε δὲ και τῶν ὄριων αὐτῶν αποσπάσματα κατακυλίονται εις τήν πεδιάδα, χώνοντα τὰς ὑποκάτω καλύβας ή άγρούς. Οἱ σεισμοί, πρὸς τούτοις, είναι πάγκοινοι, και κατά καιροῦς, (ὡς έτυχε τὸ 1755), τόσοσ σφοδροί, ὥστε ανατρέπονται οικίαι ολόκληρου περιοχῆς, και λόφοι διαρρηγνύονται. Τυφῶνες τρομεροί, ὄντες έτι πλόν συχνοί, επιφέρουν ὄχι μικρότερον από τούς σεισμούς ὄλεθρον.

Εἰς τινὰ μέρη γίνονται μικραί τινες σημύδαι, ἄρκευθοι, και άλλοι θάμνοι, αλλά λαθ' ὄλην τήν επιφάνειαν τῆς νήσου δὲν υπάρχουν ἄξια λόγου δένδρα. Ὅπου διελύθη ἄρκετά ή ήφαιστειος ἔλη, ή επεκαλύφθη με φυτικήν γῆν, τόσοσ επί τῶν πεδιάδων ὅσον και επί τῶν ὄριων, χρησιμεύει πρὸς κτηνοτροφίαν· και οἴτω διατηροῦνται μεγάλα ποιμνια προβάτων, από τὰ ὅποια ὡς και από τήν ἄλειαν, κρέμεται κυρίως, ή δύνατα τις νά ειπη και ὄλοτελάς, ή ἔπαρξες τῶν κατοίκων. Ἀγρια ζῶα κατ' εὔτυχίαν δὲν υπάρχουν επί τῆς νήσου,

7* γ'.

έκτός μιν και ἄλωπέκων· ἄλλ' ὑπόκεινται εις τὰς επισκέψεις μεγάλων πολικῶν ἄρκτων, αἵτινες φέρονται εις τούς αἰγιαλοῦς των ἑπάνω εις ἄπεσπασμένα κομμάτια πάγου. Ἐάν τὰ ζῶα ταῦτα κατορθώσωσιν ἀπόβασιν, προξενούσιν γενικῶς μέγαν ὄλεθρον εις τὰ πρόβατα. Πρὸς ἔμπεισμόν τούτου είναι ἄγρυπνότατοι οἱ Ἰσλανδοί. Ὅποταν ήναι ὀλιγοστά τὰ πυροβόλα, έξέρχονται εις τὸ πλάγος με τὰ μικρά των ἄλειυτικά πλοίαρια, και κτυποῦν τὰ ἑπερχόμενα θηρία με λόγχας και καμάκια. Ἐάν δὲ φονευθῶσι και πιατθῶσιν, αἱ ἄρκτοι αὐται δὲν είναι ὀλίγου ἄξια, διότι ταριχεύουν και τρώγουν τὸ κρέας των, και κάμνουν σκεπάσματα έξαίρετα εκ τοῦ ὄρματος αὐτῶν. Τὰ κύματα τοῦ ὄκεανού, ρίπτοντα εις τὸ παράλιον αὐτῶν ποσότητας ξύλων έξ' Ἀμερικῆς και ἄλλαχόθεν, έπαυξάνουν τούς πόρους τῶν πενήτων Ἰσλανδῶν. Τὰ μεταχειρίζονται δια κάσιμον, και πολλάκις αἱ μικραί κατοικίαι των οἰκοδομοῦνται από τὰ πλωτά ξύλα ταῦτα. Γενικῶς ὄμως κτίζουσιν τούς οἴκους των από μεγάλα κομμάτια λάβας, τὰ μεταξύ τῶν ὀποίων διαστήματα γεμίζουσιν επιμελῶς από βρίου, δια νά μὴν εισέρχεται τὸ φύχος. Αἱ στήλαι των είναι από είδος τι βώλων, τὰ δὲ παράθυρα, εις τόπον ὄκαίου, ἔχουν τὰς λεπτάς μεμβράνας προβάτων ή ἄρνιων. Εἰς μικροῦς περιφραγμένους τόπους πλησίον τῶν ἄρχαίων τούτων κατοικιῶν καλλιεροῦν λάχανα, πετροσίλινον, σπανάκια, γογγύλια, με τινὰς ἄλλας ρίζας και φυτά, και κάμνουν λινον και κάνναβιν πρὸς ἔνδυμασίαν. Δένδρον ὄπωροφόρον δὲν γνωρίζεται κανέν.

Ἐντός, είναι ἰλαρωτῆρα ή σκηνή· διότι, ἐνῶ ή μικρά καλύβη εύρίσκεται σχεδὸν χωμένη εις τήν χιόνα τοῦ χειμῶνος, και σκότος και ἔρημωσις καλύπτουν τήν γῆν, τὸ φῶς ἑνός λύχνου ἄκτινοῦ ὄλεῖ επί τήν σελίδα, εκ τῆς ἰποίας αναγινώσκει ὁ πατήρ εις τήν οἰλογένειαν αὐτοῦ μαθήματα γνώσεως, θρησκείας, και ἄρετῆς. Εἰς τὰς ἔσπερινὰς ταῦτας τακτικάς αναγνώσεις ὁ οἰκοδεσπότης ἄρχίζει πάντοτε, ἕκαστος δὲ τῶν λοιπῶν ἄκολουθεῖ κατά σειράν. Ἀκόμη και εις τὸ διάστημα τοῦ ἑντός τῆς οἰκίας ἡμεροκαμάτου, ἐνῶ τινὲς καταγίνονται εις τὸ νά κάμνωσι σχοινία από μαλλιον ή ἰππειους τρίχας, ἄλλοι εις τὸ νά κατασκευάζωσι προβίαις δι' ἑνδύματα, ή εις τὸ κλώθειν, πλέκειν, ή υφαίνειν, εις ἕξ αὐτῶν γενικῶς αναγινώσκει δυνατὰ πρὸς διασκέδασιν και διδασκαλίαν ὄλων. Αἱ πλειότεραι ἄγροτικαί κατοικίαι ἔχουν μικράν τινὰ βιβλιοθήκην, συναλλάττουσι, δὲ μεταξύ των τὰ βιβλία. Ἐπειδὴ δὲ τὰ οἰκήματα ταῦτα είναι διεσπορισμένα επί ἔρημου τόπου, και μακράν ἀπ' ἄλλήλων, δὲν εικολόνονται νά κάμνωσι τὰς ἄλλαγάς ταύτας, εκτός ὄταν συνέρχωνται εις τήν ἔκκλησίαν· εις δὲ τήν ἔκκλησίαν παρευρίσκονται πάντοτε τινὲς, ὄσον και ἂν ήναι δύσκρατος ὁ καιρός. Εἰς πολλάς ἑνορίας ὑπερχει μικρά τις συνάθροισις βιβλίων, κτήμα τῆς ἔκκλησίας. Ἡ βιβλιοθήκη αὐτή επιστατεῖται ὑπό τοῦ ἑφημερίου, ὄστις δανείζει τὰ βιβλία εις ἰποιανδῆποτε τῆς περιοχῆς οἰλογένειαν, ήτις επιθυμεῖ

ν' αὐξήσῃ τὰ πρὸς διδασκαλίαν καὶ διασκέδασιν μίσα τῆς. Ὁ ἐφημέριος, συνεργῶν κάποτε μὲ τοὺς γονεῖς, εἶναι καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς ἐνορίας, καὶ κρατεῖ κατάστιχον τῆς νοητικῆς καὶ ἠθικῆς βελτιώσεως τῆς νεολαίας τοῦ ποιμνίου του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπόκειται εἰς ἄλλα σχεδὸν τὰ ἐπίπονά των ἐνασχολήματα, δὲν ἀπολαμβάνει εἰμὴ ὀλίγα περιπλόνον προνόμια ἢ ἀναπαύσεις, καὶ βαστάζει τὴν θύσιν αὐτοῦ εἰς κοινωνίαν, ὅπου ὅλοι προσπαθοῦν νὰ διδάχθῶσι, μόνον διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν νοερῶν αὐτοῦ ἀποκτημάτων. Εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν αὐτῶν κώδικα ὑπάρχει νόμος τις, παράξενος μὲν, ἄριστον ὅμως ἔχων σκοπὸν, κατὰ τὸν ὅποιον ἔχει ὁ κλῆρος τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίξῃ ὅποιονδῆποτε γάμον, ὅταν ἢ μελλοντικός δὲν δύναται νὰ ἀναγινώσκῃ ὁ ὅτι μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς μητρὸς, ἀπὸ τὴν ὅποιαν κρέμεται τόσο πολὺ, προβλέπει ὁ νόμος οὗτος διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων τῆς. Παρατήρησαν δύο Ἄγγλοι περιηγηταί, ὅτι, ἐκτὸς εἰς τὰ μεγάλα αλιευτικὰ καταστήματα, ἦτο σπανιότατον νὰ εἴρῃ τις Ἰσλανδὸν ὅποιονδῆποτε, ὅστις δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ. Ἄλλ' ἢ μάθησις αὐτῶν δὲν περιορίζεται εἰς τοῦτο. Τὰ Λατινικὰ συγκροτοῦν μέρος τῶν μαθημάτων τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ τοῦ κλήρου—οἱ Ἰσλανδοὶ ἐτι γράφουν αὐτὰ καὶ ποιητικὰ καὶ πεζικὰ· συμβαίνει δὲ πολλάκις, ἐνῶ εἰσέρχεται τὴν χώραν αὐτῶν ὁ ξένος, ν' ἀκούσῃ τὸν χωρικὸν ὁδηγὸν του ἠμιλοῦντα πρὸς αὐτὸν Λατινιστὶ, καὶ τὸν ξενοδόχον του τὸ ἑσπέρας, ἐπιστρέφοντα ἴσως ἀπὸ τὸ ταπινὸν ἡμεροῦ ἄματον τοῦ σιδηρουργείου, νὰ συνδιαλέγεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Γερμανικοῦ καὶ Κικέρωνος, μὲ κομψότητα καὶ εὐροίαν. Ὅχι ὀλίγοι τῶν πτωχῶν τούτων νησιωτῶν γνωρίζουν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν. Ἀπὸ τὰς νεωτέρων διαλέκτους ἐκάλειργησαν τὴν Δανικὴν, τὴν Γερμανικὴν, καὶ τὴν Ἀγγλικὴν. Τὸ 1810 εἶχαν μεταφράσεις ἀπὸ τινος τῶν ἀρίστων Ἀγγλων συγγραφέων.

Αἱ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τούτου διαδεδομέναί γνώσεις εἶναι τόσο μᾶλλον ἐκπληκτικαί, καθόσον, διὰ τὴν ἐκτόπου εἰς τόπον ἀπόστασιν, διὰ τὰς προερχομένας ἀπὸ τὴν χιόνα καὶ τὴν δυσκρασίαν τοῦ καιροῦ συχνὰς διακοπὰς τῆς συγκοινωνίας, διὰ τὴν ἀνάγκην εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι εὐρίσκονται νὰ ἐργάζωνται σχεδὸν ἀεὶ ἀκόπως πρὸς διατήρησιν ἑαυτῶν, καὶ εἰ ἄλλας περιστάσεις, οἱ Ἰσλανδοὶ δὲν δύναται ν' ἀποσπασθῶσιν ἐκτεταμένον τι σύστημα δημοσίου ἐκπαίδευσως, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόκτησιν καὶ διάδοσιν τῶν γνώσεων ἐξαρτῶνται ὅλως διόλου ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτῶν πένου καὶ οἰκονομίας ἑξείας. Τὸ 1810 ὑπῆρχε μία μόνον δημοσίος σχολὴ κατ' ὅλην τὴν νῆσον.

Αἱ ὠραῖαι τέχναι δὲν ἐκαλλιεργήθησαν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν μὲ τὴν αὐτὴν ἐκβασιν ὡς ἡ φιλοσοφία. Μοῦνον ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου νόμου τοῦ τόπου ἢ μουσικῆ, ὡς καὶ ἡ ποίησις, ἐγένετο κλάδος τῆς κοινῆς ἐκπαίδευσως, ἢ μουσικῆ των ὅμως εἰμὴ μείνει στάσιμος καὶ απλου-

στάτη, ἢ μᾶλλον βάρβαρος. Καὶ ἡ ζωγραφικὴ δὲ καὶ ἡ γλυπτικὴ δὲν ἔκαμαν περισσοτέρας προόδους. Πλήν δίκαιον εἶναι νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ περιβόητος νεώτερος ἀγαλματοποιὸς, Thorvaldson, ὅστις εἰς τριπλοῦς τὸσον πολὺν χρόνον εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπου ἦτο μόνον τοῦ μεγάλου Κανόβα δεύτερος, ἐγεννήθη ἀπὸ Ἰσλανδόν.

Ἐκθέσαντες τὴν φιλαναγνωσίαν, περιεγράψαμεν ἤδη τὴν κυριώτεραν διασκέδασιν τῶν ἀνθρώπων τούτων. Ἄλλην διατριβὴν ἔχουν, συνεργόμενοι ὁπόταν εὐκαιρῶσι, νὰ διηγῶνται πρὸς ἀλλήλους τὴν ἱστορίαν τῶν παρεληλυθότων, ὅστε, μέχρι τῆς σήμερον, δὲν εὐρίσκεις Ἰσλανδόν, ὅστις δὲν γνωρίζει καλὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του. Ἀπαγγέλλουν δὲ καὶ στίχους εἰς τὰς πανηγύρεις των, ὅπου γενικῶς δὲν πίνουν εἰμὴ σκεύασμά τι ἀπὸ ἕωρον καὶ γάλα. Γνωρίζουν μὲν δι' ἄφορα εὐφυῆ χαρτοπαίγνια, ἀλλὰ ποτὲ δὲν παίζουν δι' ἀργύριον.

Ἡ κοινὴ τροφὴ τῶν πολιτισμένων τούτων χωρικῶν εἶναι ἀθλιωτάτη. Ἄρτον πολλάκις δὲν ἀπογεύονται διὰ μῆνας, καὶ ὁ τὸν ὅποιον δὲ τρώγουν συνίσταται ἐπὶ ὄξυνα παξιμάδια, καὶ ἀπὸ σκληρὸν βρίζινον ψωμίον, ἐκ τῆς Κοπενάγης εἰσαγόμενα. Ἰχθύες εἶναι τὸ κυριώτερον τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἀναλισκομένων εἰδῶν, τρώγουν δὲ καὶ τὸ κρέας θαλασσίων λύκων καὶ φαλαινῶν. Εἰς μεγάλους κινδύνους ὑπέκεινται, ἐνῶ αλιεύουν εἰς τὰ θορυβώδη πελάγη των· μοῖνον ὅτι δὲ ἀπαντοῦν αὐτοὺς μὲ γενναϊότητα, δὲν τοὺς λανθάνει ὅμως ποσῶς ἢ ἵπαρξις των. Ὅπόταν σηκώνονται ἀπὸ τὸν αἰγιαλόν, ἐκβάλλουν εὐλαβῶς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς των, ψάλλουν ἐκ συμφώνου ἕμνον τινα σύντομον, καὶ μὲ προσευχὴν παραδίδουν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐλεήμονα τοῦ Παντοκράτορος ὑπεράσπισιν.

Πρωτωπικῶς, οἱ Ἰσλανδοὶ δὲν εἶναι οὔτε δυνατοὶ οὔτε ὠραῖοι· κατὰ τὴν διάθεσιν αὐτῶν λέγονται πρᾶοι, σκεπτικοί, καὶ σοβαροί· δὲν ἔχουν εὐθυμίαν θορυβώδη, ἀλλὰ σῶφρονα, μετριασμένην ἰλαρότητα, ἥτις εἶναι καλύτερα, καὶ διαρκεῖ πολὺ μᾶλλον. Ἡ φιλοξενία, κατ' ὅλην τὴν ἐκτασιν τῆς δυνάμεως αὐτῶν, εἶναι μία ἐπὶ τὰς πολλὰς ἀρετὰς των. Δὲν ὑπάρχει λαὸς εἰς τὸν κόσμον περισσότερον προσκολλημένος εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν ὅποιαν, ψυχρὰν, θυελλώδη, καὶ ἔρημον, τὴν προτιμοῦν πάσης ἄλλης χώρας. Τῆς Ἰσλανδίας ὁ σημερινὸς πληθυσμὸς λογαριάζεται ὡς πεντήκοντα χιλιάδες.

Τῶν ἀνω εἰρημένων θερμῶν πηγῶν τῆς Ἰσλανδίας ἐμπορεῖ νὰ εἴδῃ ὁ ἀναγνώστης λεπτομερῆ περιγραφὴν εἰς Σελ. 135 τοῦ πρώτου τόμου τῆς Ἀποθήκης.

Ὅστις, ὀλίγα ἔχων, χρειάζεται ἀκόμη ὀλιγώτερα, εἶναι πλουσιώτερος τοῦ πολλὰ μὲν ἔχοντος, ἐτι δὲ πλιότερα χρειάζομένου. Κρέμεται ἡ ἀληθινὴ ευχαρίστησις ὄχι ἀφ' ὅσα ἔχομεν, ἀλλ' ἀφ' ὅσα ἐπιθυμοῦμεν· ἀρκετὰ εὐρύχωρος ἦτον ὁ πῖθος διὰ τὸν Διογένην, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν ἐχώρει τὸν Ἀλέξανδρον.

Ο ΑΔΙΑΦΘΟΡΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ.

ΚΑΤΑ τὸ διάστημα τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν, γεωργός τις, ὀνομαζόμενος Στίδμαν, ἐκατόκει πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς ἐπαρχίας Μασσαχουσέττης. Ἦτον ἄνθρωπος ευκατάστατος, καταγόμενος ἀπὸ χρησιμωτάτην Ἀγγλικὴν οἰογένειαν, καλῶς ἀνατετραμμένος, σταθερωτάτου ἐν γυνί χαρακτῆρος, καὶ τῆς πλὴν ἀκάμπτου ἀδιαφορίας, καὶ ἀκλινοῦς εἰς τὸν βασιλῆα του υπακοῆς. Ἰουσαίτην ὑπόληψιν ἔχαιρεν, ὥστε καὶ ὁπότε ἡ πλὴν σφοδρὰ κατὰ τοῦ βασιλῆως ἀντιπάθεια ἐκυρίευε τὸ δημόσιον, ἀκόμη καὶ τότε ὡμολογεῖτο παρὰ πάντων, ὅτι ὁ γεωργὸς Στίδμαν, μολονότι βασιλικός, ἦτον ὅμως εἰλικρινὴς ὡς πρὸς τὰς δοξασίας του, διόλου πεπεισμένος ὅτι ἦσαν ὀρθαί.

Ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς ἔρχισε, τέλος, νὰ καταβαίῃ ἀπὸ τὸν βορρᾶν. Καὶ οἱ φίλοι καὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς ἐπαναστάσεως εὐρίσκοντο εἰς ἀνησυχίαν υπερβολικὴν, καὶ καθεὶς ἐπροσπάθει τὰ μέγιστα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς ἰδίας του πατρίδας, οἱ μὲν εἰς τὰς δημοκρατικὰς σημαίας, οἱ δὲ εἰς τὰς τῆς Μεγάλης Βρετανίας σπαύδοντες. Μεταξὺ τῶν δευτέρων ἦτο καὶ ὁ Στίδμαν. Μόλις ἀπεφάσισεν ὅτι χρεωστῆ νὰ πολεμήσῃ, καὶ ἀπεχαιρίτησεν εὐμενῶς τὴν ἀραιωτάτην αὐτοῦ σύζυγον, ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς τὰ δίδυμα τέκνα του, υἱὸν καὶ θυγατέρα, καὶ, ἀναβάς εἰς τὸν ἵππον, ἀνεχώρησε. Συνώδευσε δὲ τὴν δυστυχῆ ἐκστρατεῖαν τοῦ Βώμου, καὶ ἠχηλωτίσθη μετὰ πολλῶν ἄλλων, ὑπὸ τοῦ νικηφόρου Στάρκ. Ποσῶς δὲν ἐζήτησε νὰ κρύψῃ τὸ ὄνομα ἢ τὸν χαρακτῆρά του ἀμφότερα ταχῶς ἐγνωρίσθησαν, καὶ κατὰ συνίπλιαν ἐφυλακώθη ὡς προδότης. Ἡ φυλακὴ ὅμως ἦτο σχεδὸν χαλασμένη, καὶ μίαν νύκτα ἐξύπνισαν αὐτὸν τινὲς τῶν συναιχμαλώτων, λέγοντες, ‘Σήκω, ἐλευθερώσου· χαλάστραν ἐκάμαμεν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμπαρεῖς καὶ σὺ νὰ ἐκφύγῃς.’ Ἀλλὰ πόσον ἐξεπλάγησαν, ὅτε, ἀντὶ νὰ τοὺς ευχαριστήσῃ, τοὺς εἶπεν ὅτι δὲν στήρει ποσῶς νὰ ἐξέλθῃ τῆς φυλακῆς! Εἰς μάτην ἐπροσπάθουν νὰ τὸν καταπέισωσιν εἰς μάτην παρίσταναν εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ ζωὴ του κινδυνεύει. Μόνην ἀπόκρισιν τοὺς ἐδίδεν ὅτι ἦτον ἄνθρωπος ἀληθινός, καὶ ὑπήκοος τοῦ βασιλῆως Γεωργίου· καὶ ὅτι ἐπρότιμα νὰ κρεμασθῆ παρὰ νὰ συρθῆ ἔξω ἀπὸ μίαν τρύπαν διὰ νυκτός, καὶ νὰ δραπτεύσῃ ἀπὸ τοὺς ἀντάρτας. Ἰδόντες ἐπὶ τῶν, τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἀφῆλαν αὐτὸν, μὲ πολλὴν ἀπορίαν καὶ τινα μάλιστα ἐνσάρσκειαν.

Ἐφθάσε, τέλος, ὁ καιρὸς νὰ δικασθῆ ὁ αἰχμάλωτος. Ἡ πόλις, ὅπου τὸ κριτήριον ἐσυνεδρᾶζεν, ἀπεῖχε περὶ τὰ ἐξήκοντα μίλια. Εἶπε δὲ ὁ Στίδμαν εἰς τὸν ὑπάλληλον, ὅστις ἦλθε νὰ τὸν συνοδεύσῃ, ὅτι ἤθελεν εἰσθαι καὶ οἰονομικώτερον καὶ εὐλωτότερον νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ υπάγῃ μόνος, καὶ πεζός. ‘Ἀλλὰ, κύριε,’ εἶπεν ὁ υπάλληλος, ‘ἂν προκρίνης τὴν ἀσφάλειαν ἀπὸ τὴν τιμὴν σου, καὶ μὲ ἀφήσῃς νὰ σὲ ζητῶ εἰς τὸ Βρετανι-

κὸν στρατόπεδον;’ ‘Ἐνόμιζα,’ ἀπεκρίθη ὁ γεωργός, ἐρυθριῶν ἀπὸ ἀγανάκτησιν, ‘ὅτι ἐλάτουν πρὸς ἄνθρωπον, ὅστις μ’ ἐγνώριζε!’ ‘Ἰβόντι σὲ γνωρίζω,’ εἶπε τότε ὁ ὑπάλληλος· ‘ἀστεῖζόμενος ἐλάλησα· κάμε ὡς ἀγαπᾷς. Ὑπαγε, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας θύλω σὲ περιμένειν εἰς τὴν πόλιν Σ——.’ Ὁ γεωργὸς ἀνεχώρησε, καὶ τὸν διωρισμένον καιρὸν παρεδόθη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ υπαλλήλου.

Ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὁ ἀγαθὸς Στίδμαν ἐπέμενεν εἰς τὸ νὰ διηγηθῆ κατὰ πλάτος καὶ ἀπαρακαλύπτως τὴν υπόθεσιν· ὅτε δὲ ὁ συνήγορος αὐτοῦ ἠθέλησε νὰ ἀφελθῆ ἀπὸ τινὰς τεχνιούτους ὁρους, τὸν ἐπίπληξεν ἰποτόμως, λέγων ὅτι εἶχε μισθώσειν αὐτὸν ὄχι διὰ νὰ ψευσθῆ, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ ὥστε νὰ εἴπῃ ὅλην τὴν ἀλήθειαν. ‘Ποτέ,’ λέγει ὁ συνήγορος, ‘δὲν εἶχα ἰδεῖν τοιαύτην ἀπλουστάτην ἀδιαφορίαν. Ἡ φιλαλήθεια ἐβασίλευεν εἰς τὴν ψυχὴν του ὡς αἰσθημα ἀνώτερον καὶ αὐτῆς τῆς φιλοζωίας. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν δικαστῶν ἶδα πολλάκις νὰ ἀναβρῖσσωσι δάκρυα, Ποτὲ οὐδ’ ἀρχήτερα, οὐδ’ ἔκτοτε, δὲν ἐλαβα τόσην προσπάθειαν εἰς πελάτην. Συνηγόρευα ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς ἤθελα συναγορεύσειν ὑπὲρ τῆς ἰδίας μου ζωῆς. Ἐκίνησα μὲν εἰς δάκρυα, ἀλλὰ δὲν ἔτυχσα νὰ μετατρέψω τὴν κρίσιν ἀνδρῶν, οἵτινες ὡδηγοῦτο μᾶλλον ἀπὸ τὸ αἰσθημα τοῦ καθήκοντος, παρ’ ἀπὸ τῆς φιλανθρωπίας τὰς συμπαθητικὰς ὁρμᾶς. Ὁ Στίδμαν κατεδικάσθη. Ἰὸν εἶπα ὅτι, ἂν ἐζητοῦσε συγχώρησιν, ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ τὴν λάβῃ. Ἐγραφα μάλιστα μίαν ἰκετήριον ἀνατορᾶν, καὶ τὸν παρεκίνησα νὰ τὴν υπογράψῃ· ἀλλὰ δὲν ἤθελε. “Δὲν ἔκαμα τίποτε ἄλλο,” εἶπε, “παρ’ ὅτι ἐρίνα χρῖος μου. Ἐμπορῶ νὰ ζητήσω συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν μου καὶ ἀπὸ τὸν βασιλῆα μου· ἀλλ’ ἤθελεν εἰσθαι ὑποκρισία νὰ ζητήσω συγχώρησιν ἀπὸ τοίτους τοὺς ἀνθρώπους διὰ πρᾶξιν, τὴν ὁποῖαν ἤθελα ἐνανακάμειν, ἂν εὐρισκόμην πάλιν εἰς ὁμοίαν περιστάσει. Ὁχι, ὄχι! μὴ με λῆγῃς νὰ υπογράψω τὴν ἰκετηρίαν αὐτήν. Ἐὰν ὁ κατὰ σὲ ἀγὼν τῆς Ἀμερικανῆς ἐλευθερίας ἀπαιτῆ τὸ αἷμα τιμίου ἀνδρός, διότι εἰσυνιδήτως ἐξεπλήρωσε τὸ νομιζόμενον χρῖος του, ἄς ἀποθάνω,—ἄς γίνω θῦμα τοῦ ἀγῶνός σας. Ὑπαγε εἰς τὰς κριτὰς μου, καὶ εἶπέ τους ὅτι αὐτοὺς φοβοῦμαι, οὔτε εἰς αὐτοὺς ἐλπίζω.’ Εἰς μάτην τὸν παρεβίαζα· καὶ τέλος ἀνεχώρησα ἀπηλπισμένος.

Ἐπιστρέφων εἰς τὸν οἶκόν μου, ἐπισκέφθη κατὰ τύχην νῶν εὐφύεστατον εἰς τὴν ζωγραφικὴν, ὅστις πολλὰκις περιῶδευε, διὰ νὰ σχεδιάζῃ ἀντικείμενα καὶ θᾶς ἀξιολόγους. Ἀπὸ μίαν τῶν περιηγήσεων ταύτων ἐπιστρέψας τότε, ἐκάθητο ζωγραφίαν τινα ἐπέξεργαζόμενος. Μὲ ἠρώτησε περὶ αὐτῆς. “Ὡραία εἶναι,” τὸν ἀπεκρίθη· “αὐτὰ τὰ τρία πρόσωπα εἶναι τάχα ἐκ φαντασίας, ἢ ἀληθινά;” “Ἀληθινά,” εἶπε, “καὶ, παρεκτός ἴσως ὀλίγου καλλωπίσματος, μὲ φαίνονται εἰκόνες ζωηρόταται τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ δυστυχοῦς πελάτου σου Στίδμαν. Εἰς τὸ διάστημα

τῆς περιηγήσεώς μου, ἔτυχα νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκόν του. Ποτὲ δὲν ἴδα ὠραιότεραν οἰκογένειαν. Ὡσάν τὴν μητέρα δὲν εὐρίσκεις μὴ εἰς τὰς χιλιάς· τὰ δὲ τέκνα εἶναι ζεῦγος χερουβίμ." "Εἶπέ με," ἐφώναξα, βάλλων ἐπὶ τῆς ζωγραφίας τὰς χεῖράς μου, "εἶπέ με, εἶναι τάχα ἀληθινὰ καὶ πιστὰ εἰκόνες τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ Στέδμαν;" Ἡ πολλὴ μου προθυμία ἔκαμε τὸν φίλον μου νὰ χάσκη. Μ' ἐβεβαίωσε δὲ, ὅτι, καθόσον ἐσυγχωρεῖτο νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἰδίων του ἔργων, ἦσαν παραστάσεις ὀρθόταται. Ἄλλας ἐρωτήσεις δὲν ἐπρόβαλα· ἤρπασα τὴν ζωγραφίαν, καὶ μετ' αὐτῆς ἐτάχυνα εἰς τὴν φυλακὴν, ἔπου ὁ πελάτης μου ἦτο περιωρισμένος. Τὸν πύρα καθήμενον, μετὰ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ προσώπου, καὶ δεινῶς ἐκ λύπης πάσχοντα. Ἐβαλα τὴν ζωγραφίαν εἰς τοιαύτην θῖσιν, ὥστε δὲν ἤμπορει νὰ μὴ τὴν ἴδῃ. Ἀφῆκα τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τῆς ἔμπροσθεν αὐτοῦ τραπέζης, καὶ ἐξῆλθα.

Μετὰ ἡμίσειαν ὤραν ὑπέστρεψα. Ὁ γεωργὸς ἐσφιγξε τὴν χεῖρά μου, ἐνώ τὰ δάκρυα κατεκύλιαν εἰς τὰς παρειάς του· ἔρριψε δ' ἐν βλέμμα εἰς τὴν ζωγραφίαν, καὶ ἄλλο εἰς τὴν ἀναφορὰν. Λόγον δὲν ἐπρόφερον, ἀλλὰ μ' ἐνεχείρισε ταύτην. Λαβὼν αὐτήν, ἐκβῆκα· εἶχεν ὑπογράψειν τὸνομά του. Μᾶς ἐγενεν ἡ ζητούμενη χάρις, καὶ ὁ Στέδμαν ἀπελύθη.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΛΗΣΤΑΙ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

Τῶν ἀδυνάτων ἠθέλεν εἰσθαι νὰ ὑπάρξῃ πολὺν χρόνον κοινωνία, συνισταμένη ὅλως διόλου ἀπὸ κακοῖς τοιαύτη κοινωνία περιέχει ἐντὸς ἑαυτῆς τὰ σπέρματα τοῦ ἴδιου της ὀλέθρου, καὶ, χωρὶς κατακλυσμὸν υδάτων, ἠθέλεν ἐξάλειρθῆν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς διὰ τῆς πλημμύρας τῶν ἰδίων της ἀνομιῶν. Πάσης κοινωνίας ἠθικῆ κόλλα, τρόπον τινά, εἶναι ἡ ἀρετὴ· αὐτὴ ἐνώνει καὶ συντηρεῖ, ἐνῶ ἡ κακία διαχωρίζει καὶ καταστρέφει. Δικαίως οἱ ἀγαθοὶ ἐμποροῦν νὰ ὀνομασθῶσι τὸ ἄλας τῆς γῆς. Διότι, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀδιαφορία, ἐκεῖ τῶν ἀδυνάτων νὰ ὑπάρξῃ ἐμπιστοσύνη· καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἐμπιστοσύνη, ἐκεῖ λείπει ὁμόνοια. Ἐδοῖ ἀρμόζει τὸ ἱστοροῦμενον περὶ τῶν τριῶν ληστῶν τῆς Γερμανίας. Ἀποκτήσαντες διὰ παντοίων κακουργημάτων ἱκανὰ λάφυρα, ἀπεφάσισαν νὰ μοιρασθῶσιν αὐτὰ, καὶ νὰ παραιτήσωσι τὴν τόσον ἐπικίνδυνον τέχνην. Ὅτε ἦλθεν ἡ ἐπιτοῦτω προσδιορισθεῖσα ἡμέρα, ἀπεστάλη ἕνας ἐκ τῶν τριῶν εἰς γειτονικὴν πόλιν ν' ἀγοράσῃ ζωτροφίας διὰ τὸ τελευταῖον σαγοπότιον. Οἱ ἄλλοι δύο ἐσυμφώνησαν μυστικῶς, νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του, ὥστε νὰ τοῦς πῶσῃ τὸ ἡμισυ τῶν λαφύρων, ἀντὶ τοῦ τρίτου· καὶ τῶν οὗτοι ἐπράξαν οὕτω. Ἄλλ' ὁ φονευθεὶς ἦταν ἀκόμη καὶ τῶν δολοφόνων του πανουργότερος, διότι εἶχε προαρχαμακεύσειν μέρος ἀπὸ τὰς ζωτροφίας, ὥστε νὰ αἰκαιοποιηθῇ αὐτὸς ὅλα τὰ λάφυρα. Ἡ ἀξιόλογος λοιπὸν αἰτῆ τριανδρία εὐρέθη νεκρὰ συνάμα, — παράδειγμα ἐπίσημον, ὅτι οὐδὲν εἶναι

τόσον τυφλὸν καὶ ὀλέθριον εἰς ἑαυτὸ, ὅσον ἡ περιφροσύνη τῆς κακίας.

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ ΜΥΡΜΗΞ.

Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὑπάρχει λευκὸς τις μύρμηξ, τοῦ ὁποῦ τὰ ἔργα τόσον ὑπερβαίνουν τὰ τῶν κοινῶν μυρμηκῶν, τῶν μελισσῶν, σφηκῶν, καὶ καστόρων, ὅσον αἱ οἰκοδομαὶ τῶν Ἑυρωπαϊῶν ὑπερέχουν τὰς τῶν Ἀφρικανῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν ἀπολιτιστῶν.

Τὰ κτίρια τοῦ λευκοῦ μύρμηκος ἔχουν τεσσάρων ἢ πέντε πηχῶν ὕψος· διαιροῦνται δὲ εἰς κατατομάς, ἐκ τῶν ὁποῦν σημαντικώτεραι εἶναι οἱ βασιλικοὶ θάλαμοι, τὰ τροφεῖα, αἱ ἀποθῆκαι, αἱ καμάραι καὶ στοαί, αἱ πολυάριθμοι ὁδοὶ καὶ εἰσοδοὶ, αἱ γυρταὶ κλίμακες, καὶ τινες γ' ὑφαι, κατεσκευασμένοι ὥστε νὰ συντέμνωσι τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων οἰκημάτων ἀπόστασιν. Εἰς τινὰ μέρη τῆς Σενεγαλίας ὁ ἀριθμὸς, τὸ μέγεθος, καὶ ἡ πυκνότης τῶν οἰκοδομῶν τούτων κάμνουν αὐτὰς νὰ φαίνωνται μακρόθεν ὡς χωρία τῶν ἐντοπίων· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, οἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐνασχολούμενοι ἐργάται δὲν εἶναι ὑπὲρ τὸ ἐν τέταρτον τοῦ δακτύλου κατὰ τὸ μῆκος.

ὑπάρχουν δὲ μεταξὺ των τρεῖς διάφοροι βαθμοί, ἡ τάξεις, ὡς ἀκολούθως· πρῶτον, οἱ ἐργάται· δεύτερον, οἱ στρατιῶται, οἵτινες δὲν πράττουν τίποτε οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ μόνον ἔχουν τὴν ἐπιστάσιαν τῶν ἐργατῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποῦ καὶ εἶναι μεγαλήτεροι, ἐξισούμενοι κατὰ τὸν ὄγκον μὲ πεντήκοντα περίπου ἐξ αὐτῶν· καὶ τελευταῖον, οἱ πτερωτοί, τοὺς ὁποῦς δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ τοὺς εὐγενεῖς τῆς ἐπικρατείας, καθότι οὔτε μάχονται, οὔτε ἐπιστατοῦν, οὔτε ἐργάζονται, ἀνίκανοι ὄντες νὰ υπερασπισθῶσιν ἑαυτοῖς. Εἶναι, μ' ὅλον τοῦτο, ἱκανοὶ νὰ ἐκλέγωνται βασιλεῖς καὶ βασίλισσαι· καὶ ἡ φύσις διέταξεν οὕτω, ὥστε ἀποδημοῦν μετ' ὀλίγον ἀφοῦ προβιβασθῶσιν εἰς τὴν θῖσιν ταύτην, καὶ ἡ θεμελιόνουν νέα βασίλεια, ἡ γάνονται εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, θηρευόμενοι ὑπ' ἀναριθμῶν πτηνῶν, ἰχθύων, καὶ ἐρπετῶν. Τὸ πρῶτον τάγμα, ἦτοι οἱ ἐργάται, εἶναι τῶν λοιπῶν ὅλων πολυαριθμότεροι, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντες πρὸς τοὺς στρατιώτας ὅπου ἑκατὸν πρὸς ἓν.

Ευθύς ἀφοῦ οἱ ἐργάται ἐκλέξωσι βασιλῆα καὶ βασίλισσαν, ὑπερασπίζουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς των, περικλείοντες ἀμφοτέρους εἰς πῆλινον δωματίον, ὅπου ἡ βασίλισσα ἀρχίζει μετ' ὀλίγον νὰ ἰσοτοκῆ, καὶ κάποτε μὲ τὸσαύτην πολυπλήθειαν, ὥστε εἰς διάστημα ἑνὸς ἡμερονυκτίου ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄντων ἀναβαίνει εἰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας. Τὰ ὡὰ ταῦτα, ἀμέσως λαμβανόμενα ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν της, ἐκ τῶν ὁποῦν ἱκανοὶ πάντοτε παρευρίσκονται εἰς τὸν βασιλικὸν θάλαμον καὶ εἰς τὰς παρακειμένας στοάς, μεταφέρονται εἰς τὰ τροφεῖα, ἀπέχοντα ἐνίοτε ὑπὲρ τοὺς δύο πήχεις. Ἐδοῦ, ἅμα ἐκκολληθῶσι, θεραπεύονται μὲ τὴν μεγίστην ἐπιμέλειαν τὰ νεογνὰ ἐντομα, καὶ προβλέπονται ἀφ' ὅλα τὰ χρεῖωδη,

ἕως οὗ δυναμωθῶσιν ἕστε νὰ φροντίζωσι δι' ἑαυτὰ, καὶ νὰ συμμετέχωσι τῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἀγώνων.

Πολλὰ περίεργα καὶ θαυμαστά διηγοῦνται οἱ φυσικοστοιχικοὶ περὶ τῆς ἀπὸ τὰ ἔντομα ταῦτα προερχομένης ἀρημώσεως· εἰς τοὺς γεωργοὺς προξενοῦν μεγίστην ζημίαν διὰ τῶν ὀποίων κατασκευάζουν σκεπαστῶν ὁδῶν, κατὰ πᾶσαν διεξόδον ἐκτεινομένων ἀπὸ τὴν φωλεάν εἰς πᾶν ἀρπαγῆς ἀντικείμενον. Πλὴν, τόσον ἀξιολόγηται οἰκονομεῖ τὰ προγρηγὰ ἢ φύσις, ἕστε ἰκανῶς ἀντισταθμίζει τὴν βλάβην ἢ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια. Πῶσα δὲν ὑπάρχουν, τὰ ὁποῖα κατὰ μὲν πρώτην προσβολὴν φαίνονται ὡς μεγάλα δεινὰ ἢ ὡς πάντη ἀχρηστα, μετὰ δὲ σκέψιν ὠριμωτέραν, εὐρίσκονται διόλου σύμφωνα μὲ τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ ἐλεήμονος ὄντος, τὸ ὁποῖον ἐσχεδίασε τὴν ὠραίαν ταύτην οἰκουμένην.

Γινόντι, οἱ μύρμηκες οὗτοι πολλάκις εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον ὀλεθριώτατοι· ἀλλ' εἶναι καὶ χρησιμώτατοι, μάλιστα δὲ καὶ ἀναγκαῖοι, ἀφανίζοντες δένδρα ξηρὰ καὶ ἕλας ἐφ' ἀρμύρας, αἵτινες, ἂν ἀφίνοντο ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, εἰς τὰ θερμὰ ἐκεῖνα κλίματα, ἤθελαν εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα μολύνειν τὸν ἀέρα. Τόσον δὲ προθυμοῦνται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἕστε εἰς ὀλίγας ἑβδομάδας ἀφανίζον καὶ μεταφέρουν τοὺς κορμούς μεγάλων δένδρων, μῦριον μὴ ἀφίνοντες κατόπιν· καὶ οὕτω καθαρίζεται ὁ τόπος δι' ὠφέλιμον βλάστησιν, ἥτις ταχίως γεμίζει πᾶν κενόν. Ἀκόμη καὶ εἰς μέρη, ὅπου πρὸ δύο ἢ τριῶν ἑτῶν ἦκμαζε πόλις εὐδαίμων καὶ πολυάνθρωπος, (ἂν οἱ κάτοικοι παρήτησαν αὐτὴν διὰ κάμμιαν αἰτίαν, ὡς πολλάκις συμβαίνει), ἐκφύει πυκνὸν δάσος, καὶ πᾶν ἔργον κατοικίας ἐξαιλείφεται· καθότι ὁ λευκὸς μύρμηξ δὲν ἀφίνει κομμάτιον πασσάλου ἢ δοκοῦ, νὰ βαρύνῃ τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνειαν.

Τοσαύτην δύναμιν ἔχουν αἱ οἰκοδομαί, τὰς ὁποῖας ἀνεγείρουν τὰ μικρὰ ταῦτα ἔντομα, ἕστε, ἀφοῦ σηκωθῶσιν ὀλίγον ὑπὲρ τὸ ἡμισυ τοῦ ἕψους των, συνειθίζουν οἱ ἀγριόταυροι νὰ στέκωσιν ἐπ' αὐτῶν ὡς φύλακες, ἐνῶ ὑποκάτω βόσκει τῆς ἀγέλης τὸ ἐπίλοιπον. Ὅταν δὲ λάβωσι τὸ πλῆρες αὐτῶν ἕψος, τέσσαρας ὁδηγῶν ἢ πέντε πήχεις ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, χρησιμεύουν εἰς τοὺς ἔντοπιους, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἑυρωπαϊούς, ὡς σκοπιά, διὰ νὰ θεωρῶσιν ὑπὲρ τὰς κορυφὰς τοῦ μακροῦ χέρτου, τὸ ὁποῖον ἐδῶ ἀναβλαστάνει ἀπὸ πέντε ἕως ἑξή πηχεις, ἕστε καὶ νὰ ἐμποδίξῃ τὴν θίαν μακρυῶν ἀντικειμένων.

Τῶν ζωφίων τούτων ἡ διαγωγή, ὅταν ἐνοχλήσῃ τις τὰς οἰκοδομὰς των, εἶναι πολὺ ἀξιοπαρατήρητος. Μόλις δίδεται ὁ πρῶτος κτύπος μὲ λισγάριον ἢ ἀξίνην, καὶ ἰδοὺ ἐκβαίνει στρατιώτης, ὅστις περιπατεῖ κύκλῳ τῆς χαλάστρας, καταλεπτῶς ἐξετάζων τὸ μέρος, ὅθεν ἔγινεν ἡ προσβολή. Μετ' ὀλίγον ἀκολουθοῦν αὐτὸν δύο ἢ τρεῖς ἄλλοι, προστακτικῶς τὴν θραῦσιν ἐξετάζοντες· μὲ τοίτους δὲν ἄργον νὰ συνενωθῶσιν ἐτι περισσότεροι· τέλος δὲ, ἐξαρμοῦν ἅπαντες ὅσον ταχίως ἢ χαλαστρα-

τοὺς συγχωρεῖ, πληθυνόμενοι ἐνόσω ἐξακολουθεῖ τις νὰ τοὺς προβάλλῃ. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐπικρατεῖ βριαϊστάτος θόρυβος καὶ ταραχή· τινὲς μάλιστα καταγίνονται εἰς τὸ νὰ κτυπῶσι τὸ κτίριον μὲ τὴν λαβίδα των, κάμνοντες κρότον, ὑπὲρ τὸν ἕνα πῆχυν μακρὸν ἀκούομενον.

Ἀφοῦ πλὴν ἀφ' ἑθῶσιν ἀνενόγητοι, οἱ μὲν στρατιῶται ἀπομακρύνονται, διαδέχονται δ' αὐτοὺς οἱ ἔργαται, οἵτινες σπεύδουν πανταχόθεν πρὸς τὴν χαλάστραν, ἕκαστος φέρων εἰς τὸ στόμα του φορτίον ἐκ λάσπης, ἀρροδίως συγκερασμένης. Μολονέτι δὲ συμποσοῦνται εἰς μυριάδας μυριάδων, τόσον καλῶς ὅμως εἶναι διαταγμένοι, ὥστε ποτὲ δὲν ἐμπεριδύνονται συναλλήλως εἰς τὰ ἔργα των, καὶ μετ' ὀλίγου, ἀνυψοῦται τεῖχος διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν θαυρασίων τούτων ἔντομων, ἐντελῶς πληροῦν τὸ γενόμενον χάσμα.

Πᾶς στρατιώτης συνοδεύει ἑξακοσίους ἢ χιλίους ἔργατας, δι' ὕδρων καὶ ἐπιστατῶν αὐτοῦς, ἀλλ' οὐδέποτε ἐγγίζων ὁ ἴδιος τὴν λάσπην. Ἀπέναντι μάλιστα τοῦ διορθομένου τείχους λαμβάνει θίσειν ἕνας στρατιώτης, καὶ πολλάκις κάμνει τὸν προειρημένον θόρυβον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνταποκρίνονται μὲ τρανὸν σύριγμα οἱ ἔργαται, διπλασιάζοντες συγχρόνως τοὺς ἀγῶνάς των. Εἶναι δ' ἀξιοπαρατήρητον ὅτι μὲ τόσον ἀκριβεῖς νόμους διοικοῦνται τὰ ζωφία ταῦτα, ἕστε οὐδεμία ἀνάγκη, ὅσον καὶ ἂν ἤθελον εἰσθαι κατεπέγουσα, δὲν παρακινεῖ ποτὲ τοὺς μαχίμους, ἢ τοὺς στρατιώτας, νὰ ἐργασθῶσιν, ἢ τοὺς ἔργατας νὰ γίνωσιν ὑπερασπισταί ἢ ἐπιστάται. Τόσον μέγα εἶναι τὸ πείσμα τῶν στρατιωτῶν, ἕστε μάχονται μέχρι ἐσχάτης πνοῆς, δι' ἕκαστον γῆς δάκτυλον φιλονεικοῦντες, καὶ πολλάκις ἀποδιώκοντες μὲν τοὺς ἐξυπολύτους Αἰθίοπας, καταιμοτόνοντες δὲ τῶν Ἑυρωπαϊῶν τοὺς κεκαλυμμένους πόδας.—Ταῦτα μᾶς ἐξιστόρησαν ευφρεῖς περιηγηταί καὶ φυτικοὶ περὶ τῶν ἔξεων καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ Ἀφρικανοῦ Λευκοῦ Μύρμηκος.

Ο ΔΕΡΒΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΚΑΜΗΛΟΣ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ τις, μόνος ὁδεύων εἰς τὴν ἐρημον, ἀπήντησεν ἑξαφνα δύο ἐμπόρους· Ἐκμήλον ἐχάσατε; εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐκμήλον, ἀπεκρίθησαν ἐκείνοι.— Δὲν εἶχε τυφλὸν τὸ δεξιὸν ὄμμα, καὶ χωλὸν τὸν ἀριστερόν πόδα; εἶπεν ὁ Δερβίσης· Ἐκμήλον, ἀπεκρίθησαν οἱ ἐμπόροι.— Δὲν τῆς ἔλειπε τὸ ἕν ἀπὸ τὰ ἐμπρόσθια τῆς ὀδόντια; Ἐκμήλον, ἀπεκρίθησαν.— Δὲν ἦτο φορτωμένη σῖτον ἐξ ἑνὸς μέρους, μίλι δ' ἐκ τοῦ ἄλλου; Ἐκμήλον, ἀπεκρίθησαν οἱ ἐμπόροι· λοιπὸν σὲ παρακαλοῦμεν, ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου τὴν ἴδεις, καὶ τὴν παρετήρησες τόσον ἀκριβῶς, νὰ μᾶς ὀδηγήσῃς πρὸς αὐτήν. Φίλοι μου, εἶπεν ὁ Δερβίσης, ποτὲ δὲν ἴδα τὴν ἐκμήλον σας, οὔτε ποτὲ ἤκουσα περὶ αὐτῆς, πλὴν ἀπὸ λόγου σας. Μὴ παραμύθια, ἐφώνησαν οἱ ἐμπόροι· Ἐκμήλον, εἶπεν ὁ Δερβίσης, εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξυπολύθητε μὲν τοὺς ἐξυπολύτους Αἰθίοπας, κατὰ τὸν νόμον τῆς οἰκονομίας τοῦ Ἀφρικανοῦ Λευκοῦ Μύρμηκος, οὔτε τὴν ἐκμήλον σας ἴδα, οὔτε

τοὺς πολυτίμους λίθους σας, ἐπανάλαβεν ὁ Δερβίσης. Τότε, πιάσαντες αὐτὸν, βιάως τὸν ἔφεραν ἔμπροσθεν τοῦ Καδῆ, ὅπου, μετὰ τὴν ἀκριβεστάτην ἔρευναν, δὲν εὑρέθη ἐπάνω του τίποτε, οὔτε ἠμπόρει ν' ἀποδειχθῆ ὀπωσδήποτε εἴτε ψεύδους, εἴτε κλοπῆς ἐνοχος. Ἐμελλαν λοιπὸν νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὸν ὡς μάγον· ἀλλ' ὁ Δερβίσης μὲ ἀταραξίαν εἶπεν εἰς τοὺς κριτάς· Ἡ ἀπορία σας μὲ κάμνει νὰ γελῶ, πλὴν ἔχει καὶ τινα βιάσιν· ἀρκετὸν χρόνον, κύριοι, ἔζησα μόνος εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἔμαθα νὰ παρατηρῶ μετ' προσοχῆς ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἔρημον. Ἐγνώρισα ὅτι ἐπ' ἔργων ἀπὸ τὰ ἔχνη καμήλου, ἀποπλανηθείσης ἐκ τοῦ κυρίου της, διότι δὲν ἴδα κανὲν σημεῖον ἀνθρωπίνου ποδὸς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δρόμου· ἐγνώρισα ὅτι τὸ ζῶον ἦτο μονόφθαλμον, ἐπειδὴ εἶχε δαγλάσειν τὰ χόρτα μόνον ἐξ ἑνὸς μέρους τῆς ὁδοῦ· καὶ κατ' ἄλλα ὅτι ἐχώλινε τὸν ἕνα πόδα, ἀπὸ τὴν ἀμυδρὰν ἐντύπωσιν τὴν ὁποῖαν ὁ ποὺς ἐκεῖνος εἶχε κάμειν ἐπὶ τῆς ἄμμου· ἐσυμπέρανα ὅτι ἔλειπε τῆς καμήλου τὸ ἐν ὀδόντιον, ἐπειδὴ, ὅπου καὶ ἂν εἶχε βροσκήσειν, μικρὸν τι μέρος τοῦ χόρτου εἶχε μείνειν ἀβλαβές, εἰς τὸ κέντρον τοῦ δαγκάματος. Ὡς δὲ πρὸς τὸ φορτίον τοῦ κτήνους, οἱ ἐπιμελεῖς μύρμηκες μὲ εἰδοποίησαν ὅτι ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἦτο σῖτος, τὰ δὲ κοπάδια τῶν μυιῶν ὅτι ἀπὸ τάλλο ἦτο μέλι.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΝ.

Ὅσον ἡ ὀρθὴ χρῆσις τῶν βιβλίων συμβάλλει εἰς τὸ νὰ φωτίξῃ τὸ πνεῦμα, εἰς τὸ νὰ ὀξύνῃ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸ πλουτίξῃ μὲ καθαρὰς ἀληθείας, τόσον ἐξ ἐναντίας ἡ ἀτακτος καὶ ἐπιτροχάδην γινόμενη ἀνάγνωσις φθείρει τὴν κρίσιν, καὶ παρεκτρέπει αὐτὸ εἰς τὴν ἀπάτην. Ὅθεν, διὰ νὰ ὠφελώμεθα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως, πρῶτον πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν εἰς ὁποιαδήποτε ὑπόθεσιν τοὺς καλύτερους συγγραφεῖς. Δεύτερον, νὰ ἀναγινώσκωμεν αὐτοὺς μὲ ἀκρίβειαν. Τρίτον, πᾶν τὸ εὑρισκόμενον εἰς αὐτοὺς ὠφέλιμον καὶ ὀρθόν, νὰ ἐναποταμιεύωμεν αὐτὸ εἰς τὴν μνήμην.

Α'. Ὅσον περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν βιβλίων, δὲν πρέπει νὰ ἀναγινώσκωμεν ὅτι ἤθελε πῶσιν εἰς τὰς χεῖράς μας. Ἰοιᾶστη ἀτακτος σπουδὴ δὲν γεννᾷ παρά σύγχυσιν καὶ ἀβεβαιότητα εἰς τὰς ἰδίας. Διὰ νὰ φεύγωμεν τὸ ἄταπον ταῦτο, πρέπει νὰ προαδιορίζωμεν εἰς ποίαν ἐπιστήμην θέλομεν νὰ ἐνασχοληθῶμεν. Ἐκ τῶν ἐπιστημῶν αἱ μὲν εἶναι ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ ἀπλῶς ὠφέλιμοι, αἱ δὲ συμβάλλουν εἰς μόνον στολισμὸν τοῦ πνεύματος. Ὁ λόγος δὲ ὁ ὀρθὸς ἀπαιτεῖ τὸ ἀναγκαῖον νὰ προτιμᾶται ἀπὸ τὸ ἀπλῶς ὠφέλιμον, καὶ τὸ ὠφέλιμον ἀπὸ τὸ ἀπλῶς χρήσιμον πρὸς στολισμὸν· ὅθεν ἡ σπουδὴ μας ἢ πρωτίστη πρέπει νὰ περιστρέφεται εἰς τὰς ἀναγκαῖας εἰς ἡμᾶς ἐπιστήμας, καὶ εἰς ἄλλας, ὅσαι εἶναι αὐτῶν ἀναγκαῖαι ἀρχαί, ὅποια, παραδείγματος χάριν, εἶναι πρὸς τὴν Φυσικὴν ἢ Ἀριθμητικὴν τουλάχιστον καὶ Γεωμετρίαν, νὰ δαπανᾶται δὲ ὀλιγώτερος καιρὸς εἰς τὰ ἀπλῶς ὠφέλιμα, καὶ ἔτι ὀλιγώτερος εἰς τὰ κοσμη-

τικά τοῦ πνεύματος. Διὰ νὰ μὴ πρόρχεται δὲ σύγχυσις ἐκ τῆς ποικίλης ἀναγνώσεως, δὲν πρέπει συγχρόνως νὰ ἀναγινώσκωμεν πολλὰ βιβλία· ἢ, ἐὰν διὰ ποικίλιαν θέλωμεν νὰ ἀναγινώσκωμεν ὀλίγα παραδείγματος χάριν, συγγραφεῖς διαφόρου πραγματείας, πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν αὐτοὺς τοιοῦτους, ὥστε νὰ γυμνάζωσι τὴν κρίσιν τοῦ πνεύματος, καὶ νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὸ ἀγχίνουσαν· διότι ἡ ποικιλία, ἀρμοδίως προσηγομένη εἰς τὸ πνεῦμα, ἠδύνη, ἐνδυναμόνει, καὶ ἐκτείνει αὐτό.

Β'. Ἀφοῦ προαδιορίσωμεν εἰς ποῖαν ἐπιστήμην θέλομεν νὰ ἐκδοθῶμεν, τότε πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν συγγραφεῖς, ὅτινες πραγματεύονται περὶ αὐτῆς ἐξ αὐτῶν τῶν θεμελιῶν της, καὶ τὴν ἀκολουθοῦν μὲ ἀδιάλοπον σειράν τῶν ἐμπειριλαμβανόμενων εἰς αὐτὴν γνώσεων. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀναγινώσκωμεν τοὺς μὲ τάξιν φυσικὴν διαιρουந்தας εἰς τὰ μέρη της τὴν προκειμένην ἐπιστήμην· διότι αἱ ἐπιστῆμαι συνίστανται ἐκ πολλῶν μερῶν, ἐκ τῶν ἰσχυρῶν ἄλλα ἄλλων ἔχουν χρεῖαν διὰ τὴν ἐξέγησιν καὶ κατάληψιν των.

Γ'. Ἄλλ' ὅστις δὲν ἐσπόδασε ποτὲ ἐπιστήμην τινὰ, πῶς ἐμπορεῖ νὰ ἐκλέξῃ τοὺς καλύτερους συγγραφεῖς αὐτῆς; Δύναται νὰ λάμῃ τοῦτο, πρῶτον, ἐὰν συμβουλευέται ἄνδρας σοφοὺς, καὶ υγιαίνοντας εἰς τὴν κρίσιν, ὅτινες ἐνησχολήθησαν ἐπιμελῶς εἰς τὴν ἐπιστήμην ταύτην. Δεύτερον, ἐὰν δὲν παρευρίσκειται τοιοῦτος σύμβουλος καὶ ὁδηγὸς τῆς σπουδῆς, ἐμποροῦμεν νὰ συμβουλευώμεθα τοὺς νεωτέρους ἐξαιρέτως συγγραφεῖς, ὅτινες συνήγαγαν περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης, ἢ ἀπαριθμοῦν τοὺς συγγράψαντας περὶ αὐτῆς, καὶ διδοῦν τὴν περὶ αὐτῶν κρίσιν των· ἢ ἀκόμη ἐμποροῦμεν νὰ κερνώμεν τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἡμεῖς ἀναγινώσκοντες μετὰ προσοχῆς τὰ προλεγόμενα τοῦ βιβλίου, ὅπου κοινῶς συνειδέξεται νὰ ἐκτίθεται τοῦ συγγραφῆως ὁ σκοπὸς καὶ ἡ μέθοδος· ἢ, τέλος πάντων, ἀναγινώσκοντες σελίδας τινὰς τοῦ βιβλίου, ἢ διατρέχοντες ὅλον αὐτό. Γενομένης δὲ τῆς ἐκλογῆς τοῦ συγγραφῆως, πρέπει νὰ φυλάττωνται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν οἱ ἀκόλουθοι κανόνες.

α'. Ἀναγινώσκωμεν τὸ βιβλίον μὲ σκοπὸν νὰ ἐννοήσωμεν αὐτό, καὶ νὰ λάβωμεν ὠφελίαν τινα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ. Δὲν πρέπει λοιπὸν ὅτε ἐπιτροχάδην νὰ τὸ ἀναγινώσκωμεν, οὔτε ἀπὸ πᾶθος τι πρὸς τὸν συγγραφέα προκατειλημμένοι· διότι οἱ μὴ ἀναγινώσκοντες, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδηράγως χάποντες, νὰ εἶπω οὔτω, τὰ βιβλία, οἷτοι δὲν λαμβάνουν καμμίαν τροφήν εἰς τὸ πνεῦμά των, δὲν ἀπο τοῦν καθαρὰς γνώσεις. Εἰς ὅσους δὲ ἀπάρσκει ὁ κόπος τῆς σπουδῆς, οἱ τοιοῦτοι ἀναγινώσκουν οὔτω ἀμελῶς, ὥστε τὸ πνεῦμά των φεύγει εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἀπὸ τὰ ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν προκειμένα, καὶ περιπλανᾶται εἰς διάφορα ἄλλα· ἐκ ταύτης δὲ τῆς ἀποπλανήσεως ἐπεταὶ νὰ μὴν ἐννοῇ καλῶς, μηδὲ βεβαίως νὰ κρατῇ εἰς τὴν μνήμην τὰ χωρὶς προσοχῆς ἀναγινωσκόμενα. Ὅσοι δὲ πάλιν εὑρίσκονται προκατειλημμένοι ἀπὸ πᾶθος τι πρὸς τὸν συγγραφέα, οἷτοι συχνότατα προσάπτουν εἰς αὐτὸν

τοὺς ἰδιούς των στοχασμούς, καὶ κρίνουν κατὰ τὸ πάθος των, ἀλλ' ὄχι κατὰ τὴν νόμιμον ἔννοιαν τοῦ λόγου.

β'. Διὰ νὰ καταλαμβάνωμεν τὴν ἔννοιαν τοῦ συγγραφίως, πρέπει ἐκ τῶν προλεγόμενων, ἢ ἐκ τοῦ προοιμίου, νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἕλην τοῦ βιβλίου, τὴν μέθοδον, τὸ ἔφος, τὸν σκοπὸν, εἰς τὸν ὅποιον ἀπευθύνεται. Πρέπει ἀκριβῶς νὰ καταλαμβάνωμεν, καὶ εἰς τὴν μνήμην νὰ φυλάττωμεν ὅλους τοὺς ὀρισμούς, τοὺς ὁποῖους δίδει ὁ συγγραφεὺς, διὰ νὰ ἐννοῶμεν τοὺς ὅρους κατὰ τὴν αὐτὴν μὲ ἐκεῖνον ἔννοιαν. Πρέπει ἐξίσου ἀκριβῶς νὰ ἐξετάζωμεν καὶ νὰ ἐνθυμώμεθα τὴν στάσιν τοῦ ζητήματος, περὶ τὸ ὅποιον κυρίως στρέφεται ὁ λόγος τοῦ συγγράμματος, ἢ τοῦ κεφαλαίου, κτλ. Ἐὰν δὲ εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀναγνώσεως ἀπαντῶμεν τι σκοτεινόν, ἢ ἀμφίβολον, πρέπει νὰ σαφηνίζωμεν τοῦτο διὰ τοῦ σαφοῦς καὶ καθαροῦ, τὸ ὅποιον ἠθέλωμεν εὐρεῖν ἄλλοθι εἰς τὸν αὐτὸν συγγραφέα.

γ' Εἰς τὴν ἀρχὴν μάλιστα τῆς μελέτης, εἰς πᾶσαν σχεδὸν περίοδον, ἀφοῦ ἀναγνώσωμεν αὐτὴν, πρέπει ὀλίγον νὰ στεκώμεθα, καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς νὰ ἐρωτῶμεν τρόπον τινά, Εἰς τὴν ἡδὴ ἀναγνωσθεῖσαν ταύτην περίοδον περὶ τίνος πρόκειται; Τί λέγει ὁ συγγραφεὺς; μὲ ποῖον λόγον ἢ ἐπιχείρημα ἀποδεικνύει τοῦτο; Ἐπιτετα πρέπει νὰ σταθμίζωμεν ὅλην τὴν ἰσχὺν καὶ δυνάμιν τοῦ ἐπιχειρήματος, τὸ ὅποιον μεταχειρίζεται. Ἐὰν κατὰ ταύτην τὴν μέθοδον ἐακολουθήσωμεν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ μῆνας τινὰς, θύλομεν ἰδεῖν ἐκ πείρας μὲ ἄκραν ευχαρίστησιν, ὅτι διακρίνομεν μὲ ἐξάσιον ταχύτητα καὶ ευκολίαν, καὶ σαφῶς ἐννοοῦμεν τί περιέχει ἐκάστη περίοδος ποῖα εἶναι τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ συγγραφίως, τίς ἡ δύναμις αὐτῶν καὶ θύλομεν αἰσθανθῆναι εἰς τὸν ἑαυτὸν μας τὴν δυνάμιν τοῦ ἐννοῦν μεγάλας ἐπηρεαζομένην.

δ'. Οποιοδήποτε κεφάλαιον ἢ ἄρθρον τοῦ συγγράμματος πρέπει νὰ τὸ καταστήσωμεν οἰκειὸν εἰς τὴν ἑαυτὸν μας, πρὶν μεταβῆμεν εἰς ἄλλο. Ἐπιτετα πολλά, καὶ μετὰ ταῦτα ὅλα, ἀναθεωροῦντες καὶ συμπαραβάλλοντες αὐτὰ, διὰ νὰ γείνη εἰς ἡμᾶς σαφίστατος καὶ συνήθης ὁ δεσμός καὶ ἡ τάξις ὄλων τῶν μερῶν αὐτοῦ. Πρὸς μεγαλητέραν δὲ βεβαίωσιν ὅτι προβαίνομεν ἀκριβῶς, εἶναι κάλλιστον τὰ εἰς ἕκαστον κεφάλαιον, τὸ ὅποιον ἡδὴ σαφῶς ἐννοήσαμεν, περιεχόμενα ἐπιχειρήματα νὰ συνάγωμεν μὲ βραχυλογίαν, καὶ ἰδίᾳ νὰ καταγράφωμεν. Εἰς τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς σπουδῆς πρέπει νὰ μεταχειρίζομεθα τὸν ὀφελιμώτατον τοῦτον τρόπον ἀφοῦ ὅμως διὰ τῆς γυμνάσεως ἀποκτήσῃ τὸ πνεῦμα μεγαλητέραν δυνάμιν καὶ ευκολίαν, ἐμποῦμεν ὁλόκληρα κεφάλαια νὰ ἀναγινώσκωμεν ευθύς, καὶ νὰ κηρυχθῶμεν ἐπιτετα περίληψιν αὐτῶν, καὶ τελευταῖον, ἀφοῦ πολυπλασιάζωμεν τὰς γνώσεις ἡμῶν, καὶ αὐξήσωμεν τὰς δυνάμεις τοῦ πνεύματος, τότε ἐμποῦμεν νὰ τολμήσωμεν εἰς τοὺς στοχασμούς τοῦ συγγραφίως νὰ

προσθέσωμεν τοὺς ἰδιούς μας. Ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι κάλλιστη διὰ τὴν ὀξύτητα τὴν ὅποιαν δίδει εἰς τὸ πνεῦμα, καὶ ὀφελιμώτατη διὰ τὰς ἄλλας συνεπείας τῆς. Πρῶτον, συχνότατα ἀκολουθεῖ νὰ νομίζωμεν ὅτι ἐννοοῦμεν ἐντελῶς πράγματα, τὰ ὅποια ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐγγράφως, θύλομεν εὐρεῖν ὅτι δὲν ἔχομεν τοῦτων παρὰ ἰδίας συγκεχυμένας καὶ ἀτελεῖς. Δεύτερον, ὅταν τὸ πνεῦμα ἐκθέτῃ ἐγγράφως τοὺς στοχασμούς τῶν ἄλλων κάλῳς ἐννοουμένους καὶ ὡς ἰδιούς του κατασταθέντας, διατίθεται εἰς τὸ νὰ γεννᾷ ἄλλους ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ ἔφος τοῦ λέγειν καὶ γράφειν τελειοποιεῖται, ἐνῶ καὶ τοῦ πνεύματος ἡ ἀγχινοια ἀῖζεται πάντοτε ἐπὶ τὸ μᾶλλον. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔχωμεν καιρὸν νὰ ἐξετάσωμεν τὰ πράγματα μὲ τὴν ἀκριβείαν, τότε πρέπει νὰ θεωρῶμεν αὐτὰ ἱστορικῶς, καὶ χωρὶς νὰ τολμῶμεν κἀμμίαν κρίσιν, διὰ νὰ μὴ πῶμεν εἰς ἀπάτην.

ε'. Ὁ κάλῳς συγγραφεὺς δὲν πρέπει νὰ λείπη ἀπὸ τὰς χεῖρας ἡμῶν, ἕως νὰ στερεώσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν μνήμην μας· διότι μεγαλητέραν ὀφέλειαν θύλομεν λάβειν ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ ἀνάγνωσιν καὶ ἐπανάληψιν ἐνὸς κάλῳ συγγραφίως παρ' ἀπὸ τὴν ἐπιπόλαιον χιλίων ἄλλων. Ἡ συχνὴ αὕτη γύμνασις ὄχι μόνον τὴν δυνάμιν τοῦ ἐννοῦν ὀξύνει, τὸ ὅποιον εἶναι μὲγα ἡδὴ κατορθώμα, ἀλλὰ καὶ τὴν μνήμην αὐτὴν πλουτίζει καὶ ἐνδυναμόνει. Εἰς πλουτισμὸν δὲ καὶ ἐνδυνάμωσιν τῆς μνήμης κίνεον ἄλλο μῖσον δὲν εἶναι τόσον ὀφελιμον, ὅσον ἡ τάξις καὶ καθαρότης. Ἐντεῦθεν, ὅταν ἦναι χρεία νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὴν μνήμην ἐκτεταμένην τινὰ σειράν ἐννοιῶν, βλέπομεν ὅτι τοῦτο κατορθώνεται ταχύτερα καὶ ευκολώτερα, ἐὰν ἕκαστον πρᾶγμα βάλλεται μὲ τὰ ἐν πρῶπουσαν κατόπιν ἄλλου, παρὰ ἐὰν πασχίζωμεν διαμειῖς καὶ ἀτάκτως νὰ ἐπισωρεύσωμεν αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην.

ς'. Ἀπὸ τοὺς διδόμενους εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων ἄλλοι μὲν ὄντες καθ' ὑπερβολὴν ἀπλοῖοι καὶ εὐπιστοὶ, υποδουλόνοινται ὅτῳ εἰς τὰς δόξας τῶν ἀναγείρας συγγραφέων, ὥστε πᾶν ὅτι ἀναγινώσκουσι, δεύονται αὐτὸ καὶ ἐναγκαλιζοῦνται ὡς ἀληθές καὶ ἀδιάσπιστον· ἄλλοι δὲ ἐξ ἐναντίας κἀλνοῦν τοιαύτην σπουδὴν εἰς τὰ βιβλία, ὥστε πᾶν ὅτι ἀναγινώσκοντες εὐρίσκουσι ἐναντίον εἰς τὰς δόξας των, πολεμοῦν αὐτὸ καὶ τὸ ἀπορρίπτουσι. Καὶ τὰ ὅσα ταῦτα εἶδη τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀποδοκιμαστὰ, διότι οἱ μὲν πρῶτοι ἀνοήγουσι δρόμον εἰς πᾶσαν ἀπάτην, οἱ δὲ δεῦτεροι βλάπτουσι τὴν παράστασιν τῆς ἀληθείας. Ὅθεν πρέπει μῖσον τινὰ ἔρον μεταξὺ αὐτῶν νὰ κρατῶμεν, ὅτῳ δηλαδὴ νὰ ἀναγινώσκωμεν τὰ βιβλία, ὥστε μήτε πάραυτα νὰ συγκατατιθέμεθα εἰς ἰποιανδήποτε δόξαν, μήτε ἰσχυρογνωμόνως νὰ τὴν πολεμῶμεν ὡς ψυδῆ, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς νὰ σημειώσωμεν καὶ νὰ διακρίνωμεν τὰ ὑποθετικά καὶ ἀμφίβολα ἀπὸ τὰ ἀποδεδογμένα καὶ βέβαια, τὰ ὀφλιμα ἀπὸ τὰ βλαπτικά, τὰ περιττά ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα, τὰ σαφῆ ἀπὸ τὰ σκοτεινά. Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν λοιπὸν τῶν βιβλίων ὄχι μόνον πρέπει, ὡς εἶπαμεν, νὰ

ἡμεῖς ἐλεύθεροι ἀπὸ πᾶν προληπτικὸν πάθος πρὸς τὸν συγγραφέα, ἀλλὰ καὶ μετὰ ψυχὴν ἡσυχον, καὶ μετὰ ἐπιμέλειαν ἀκόμη μεγαλητέραν νὰ φεύγωμεν πάντα θέρυλλον παθῶν· διότι ταραττεῖ τὴν προσοχὴν, καὶ διαρθείρει τὴν κρίσιν. Ἐὰ μίτρια μόνον καὶ τίμια πάθη συγχωροῦνται, τὰ διεγείροντα εἰς ἔρευναν τῆς ἀληθείας, καὶ ἀνακουφίζοντα τὸν κόπον τῆς σπουδῆς. Μέγα συμβάλλει εἰς τὴν προσοχὴν ἡ ἡσυχία τῆς μοναξίας, ἐξαιρουσα ἡμᾶς ἀπὸ πᾶσαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν. Κυρίως ὁμοίως κἀνὲν γενικὸν βοήθημα τῆς προσοχῆς δὲν ἐμπορεῖ νὰ προσδιορισθῆ, διότι κρέμεται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ τὴν ἕξιν τῆς σπουδῆς. Εἶναι πολλοὶ, τῶν ὁποίων ἡ προσοχὴ δὲν ταραττεῖται ἀπὸ τὴν αἴσθησιν τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων· αἱ ὠραιότητες τῆς ἐξοχῆς διεγείρουσιν μάλιστα τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ὀξύτητα τῆς ευφυΐας. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ἐπειδὴ ἡ προσοχὴ εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ γίνεταί ἡ σπουδὴ μετὰ καρποφορίαν, πρέπει νὰ παύωμεν μετὰ δὴν μας τὴν καρδίαν νὰ τὴν συνειδίσωμεν, συλλογιζόμενοι τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν.

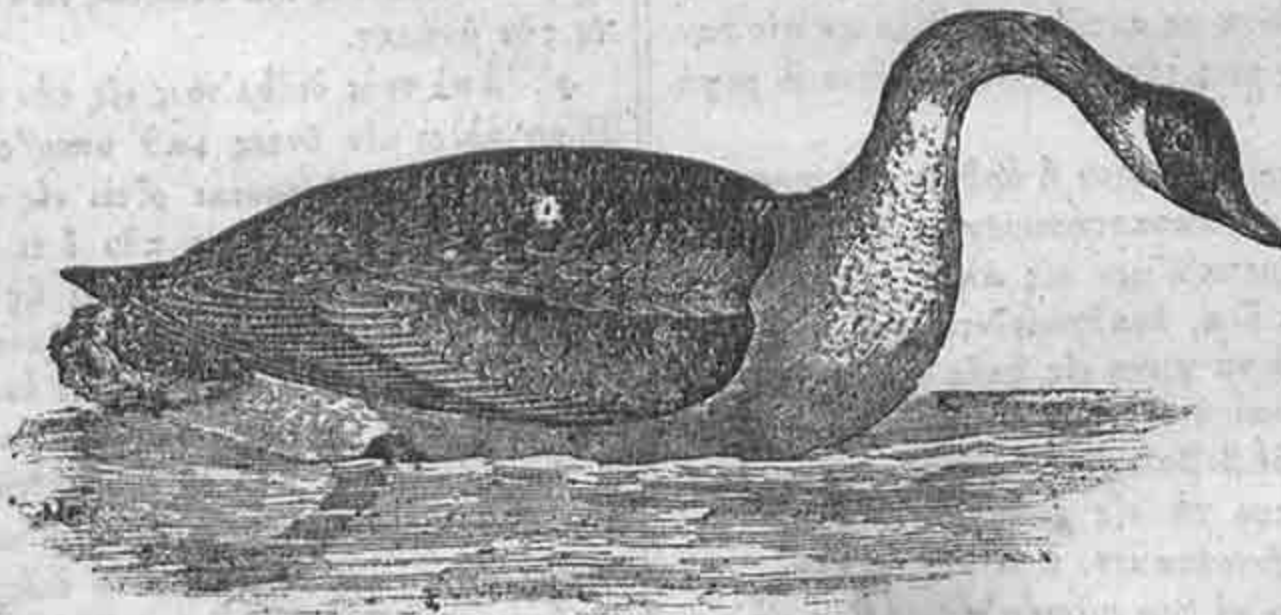
ζ'. Πολλὰ ἀπὸ τὰ εἰρημένα περὶ τῆς ἀναγνώσεως ἐμποροῦν νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ εἰς τὰς ὁμιλίαις, διὰ νὰ λαμβάνωμεν καὶ ἐκ τούτων ὠφελιὰν τινα. Ὅθεν δὲν εἶναι χρεῖα ἰδιαιτέρων κανόνων εἰς ταύτας· ἀρκεῖ τοῦτο μόνον νὰ προσδίσωμεν. Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀρῶμεν εἰς τὰς συνδιαλέξεις, καὶ νὰ συνάγωμεν τι ὠφέλιμον ἐξ αὐτῶν, πρέπει νὰ ἐνόησωμεν τὴν εὐκρίνειαν μετὰ τὴν πολιτικότητα, καὶ νὰ δίδωμεν εἰς ἄλλους τόπον περὶ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, περὶ τῶν ὁποίων ἐξεύρουσιν νὰ ὁμιλῶσι καλλήτερα, νὰ ὑποδεχόμεθα τοὺς λόγους τῶν εὐνοϊκῶς καὶ μετὰ προσοχὴν, καὶ νὰ τοὺς ἀνακρίνωμεν

εὐμενῶς, ἐὰν μᾶς συγχωρῶσι τὴν ἀνάκρισιν αἱ περιστάσεις τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου, καὶ τῶν προσώπων. Ἐὰν δὲ μὴ, νὰ ἀναβάλλωμεν τὴν ἐξέτασιν εἰς ἄλλον καιρὸν· ἐν τοσούτῳ δὲ, νὰ μὴν ἀποφασίζωμεν, ἂν ἡ ἀλήθεια δὲν ἀποδειχθῆ καθαρά.—ΒΑΜΒΑΣ.

ΛΙΩΝΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

ΦΑΝΤΑΣΟΥ, ἂν δύνασαι, Ὅν ἀναρχον, τὸ ὅποιον καὶ μετὰ τὴν παράλευσιν ἀναριθμητῶν αἰώνων μένει πάλιν τὸ αὐτὸ, καὶ δὲν παλαιοῦται. Ἐὐὐ ἀπειρον τοῦτο Ὅν εἶναι ὁ Θεός. Φαντάσου μυριάδας μυριάδων αἰώνων πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, καὶ τότε ὑπῆρχεν ὁ Θεός· μολονότι δὲ τοῦτο ἐμπορεῖ νὰ φανῆ παράδοξον, καὶ τότε τῆς ὑπάρξεώς του ἡ διάρκεια ἦτον ἡ αὐτὴ, καθὼς καὶ τὴν σήμερον.

Ἀδύνατον νὰ πλησιάσῃς ποτὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπάρξεώς του, διότι αὐτὸς εἶναι ἀναρχος, καὶ εἰς πρᾶγμα ἀνύπαρκτον δύναται τις νὰ πλησιάσῃ; Καθὼς δὲ ἡ ὑπαρξίς του εἶναι χωρὶς ἀρχὴν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ χωρὶς τέλους. Πρόσθετες αἰῶνας εἰς αἰῶνας, πολυπλασίασε αὐτοὺς μετὰ τὰ φύλλα τῶν δένδρων, μετὰ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, καὶ μετὰ τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ οὔτε μετὰ τὸν λογαριασμὸν τοῦτον δὲν θέλεις πλησιάσειν οὐδαμῶς εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπάρξεώς του, ἀλλὰ θέλεις μένειν πάντοτε ἐπίσης μακρὰν ἀπ' αὐτὸ, ὡς καὶ πρότερον. Αὐτὸς δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν ἡμερῶν, οὔτε τέλος ζωῆς· ἂς ἐνθυμώμεθα δὲ, ὅτι τῆς ὑπάρξεως ἐκείνου ἡ διάρκεια εἶναι τῆς ἰδικῆς μας τὸ μόνον μέτρον, διότι ὡς πρὸς τὸ μέλλον εἰμεθα ὅλοι ἀθάνατοι, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Θεός.

ΧΗΝ ΚΑΝΑΔΙΑ.

Ἡ ΑΜΕΡΙΚΑΝΗ αὕτη Χήν, Ἀγρία κοινῶς καλουμένη εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ὑπὸ δὲ τῶν συγγραφέων Καναδία, εἶναι ὄρνις ἀποδημητικὴ, μεταβαίνουσα κατὰ τὴν ἄραν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τὰ θερμότερα εἰς τὰ ψυχρότατα μέρη τοῦ ν. οὐ κόσμου. Κοπάδια παμμεγέθη, σχεδὸν ὡς οἱ γίρανοι διατεταγμένα, βλέπονται, κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, ταχέως ἐξακολουθοῦντα

τὸν πρὸς ἄρκτον ἢ μεσημβρίαν ὁδὸν των. Συνήθως πετοῦν υψηλότατα· παρατηρήθη δὲ ὅτι ἔχουν διωρισμένα περάσματα καὶ ἀναπαυτήρια, εἰς τὰ ὅποια προσφεύγουν ἐτησίως κατὰ τὸ διάστημα τῶν μετοικεσιῶν τούτων, εἰς ἄλλα μὲν καὶ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, εἰς ἄλλα δὲ μόνον τὸ ἔαρ.

Περὶ τῶν ἔξεων καὶ τοῦ κυνηγίου τῆς χηνὸς ταύτης, ἱστοροῦνται πολλὰ περίεργα.

Εἰς τὰς παρὰ τὸν Ὑδσόνειον Κόλπον ἐρήμους σχεδὸν χώρας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, αἵτινες μόνον προῖον ἐξαγωγίμων ἔχουν τὰς τῶν ζῶων μηλωτάς, προθύμως ἀναμένουν καὶ ἀσμένως ὑποδέχονται τὸ πτηνὸν τοῦτο οἱ τὰς ἐλώδεις καὶ δασώδεις περιοχὰς κατοικοῦντες ἐντόπιοι, οἵτινες ἀπ' αὐτὸ ὡς ἐπιτοπλεῖστον ζωοτροφῶνται εἰς τὸ διάστημα τοῦ καλοκαιρίου. Κατὰ πρῶτον φαίνονται κοπάδια ἐξ εἴκοσι ἢ τριάκοντα χηνῶν, τὰ ὁποῖα εὐκόλως δελεάζουν οἱ κυνηγοί, τὴν κραυγὴν αὐτῶν μιμούμενοι. Τόσον δὲ συχνὰ φονεύονται δύο, τρεῖς, ἢ καὶ περισσότεραι διὰ μιᾶς βολῆς, ὥστε ἡ μία συνήθως τιμᾶται ὅσον ἡ πυρίτις καὶ τὰ σφαίρια ἐνὸς κρότου. Τῆς διὰ τὸ ἐμπόριον τῶν μηλωτῶν ἐκεῖσε καταστημένης Ἀγγλικῆς συντροφίας λαμβάνει καθημέριαν ἕκαστος δούλος πρὸς ζωοτροφίαν τοῦ μίαν χῆνα, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ καλοκαιρίου· ζυγίζει δὲ αὐτὴ, ὅταν ἦναι παχεῖα, τέσσαρας ὀκάδας, καὶ κρίνεται ἰσότιμος τριῶν νησσῶν. Περί τὰς τρεῖς ἐβδομάδας μετὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἐμφάνισιν, διασκορπίζονται ἀνὰ ζεύγη αἱ Κανάδιαι χῆνες καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν, τὴν μετὰ τοῦ πεντηχοστοῦ καὶ ἐξηχοστοῦ ἐβδόμου παραλλήλου, διὰ τὰ γεννήσασιν, ἐνταυτῷ ἀποσυρόμεναι ἀπὸ τοῦς αἰγιαλοῦς τοῦ Ὑδσόνειου Κόλπου. Σπανίως ἢ οὐδέποτε τυχαῖνον ἐπὶ τῶν παραλίω τῆς Ἀρκτικῆς Θαλάσσης. Τὸν Ἰούλιον, ἀφοῦ οἱ νεοσσοὶ ἐκλεπισθῶσιν, ἀλλάσσουν οἱ γονεῖς τὰ πτερά, καὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ πετάξωσι, φονεύονται παμπληθεῖ ἐπὶ τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Ὅταν διώκωνται ὑπὸ μονοξύλον, ἠναγκασμένοι συνεχῶς νὰ δύνωσιν, ἀποκάμνουν ταχέως, καὶ διευθύνονται πρὸς τὴν ξηρὰν, μὲ σκοπὸν νὰ κρυφθῶσιν· ἀλλὰ μὴ οὔσαι ταχύποδες, εὐκόλως θηρεύονται ἀπὸ τοῦς διώκτας τῶν. Τὸ δὲ φθινόπωρον συναθροίζονται πάλιν ἀνὰ κοπάδια ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν τοῦ Ὑδσόνειου Κόλπου διὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἐβδομάδας πρὸ τῆς μεσημβρινῆς αὐτῶν ἀναχωρήσεως.

Κυριωτέραν τροφήν ἔχουν αἱ ὄρνεις αὗται βοτάνας, φύκη ἀπαλά, καὶ σπάρτου τινὸς ῥίζας. Τὴν ἀνοιξιν τρώγουν κόκκους φυτῶν, τοῦς ὁποῖους σκέπουσα ἡ χιὼν διαφυλάττει καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα. Γεννῶσι δ' ἐξ ἡ ἑπτὰ ὡὰ, πρασινωποῦ λευκοῦ χρώματος, εἰς φωλεὰς ἀτέχνως κατασκευασμένας ὡς ἐπιτοπλεῖστον καταγῆς· τινὲς ὁμῶς ἐναποθέτουν τὰ ὡὰ τῶν ἐπὶ δένδρων εἰς τὰς παρητημένας φωλεὰς κοράκων ἢ ἀλιαέτων. Εἰς μέρη πολὺ μετὰ τῶν ἀπέχοντα εὐρέθησαν γεννῶντα τὰ πτηνὰ ταῦτα· πιθανὸν ὡς τριάκοντα μοίρας πλάτους νὰ ἐκτείνεται ὁ τόπος τῆς γεννήσεως τῶν. Τὸν χειμῶνα εὐρίσκονται ἱκανὰ πλησίον τῆς Φιλαδελφείας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, τὸ δὲ φθινόπωρον κυνηγοῦνται εἰς τὴν παραλίαν.

Ἀξιοπαρατήρητον εἶναι πόσον ὠφελοῦν τὸν ἄνθρωπον αἱ χῆνες αὗται. Οἱ διατρίβοντες περὶ τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα τοῦ Ὑδσόνειου Κόλπου, ἐκτὸς τῶν ὄσας τρώγουν τὸ καλοκαίριον, φυλάττουν καὶ τὸν χειμῶνα, ἀπ' αὐτὰς ὡς ἐπιτοπλεῖστον διὰ ζωοτροφίαν ἐξαρτῶμενοι·

εἰς καλοῦς χρόνους λέγεται ὅτι φονεύονται 3000 ἢ 4000, καὶ διατηροῦνται εἰς πάγον μετὰ τῶν πτερῶν· τὸ κρέας τῶν εἶναι χυμῶδες καὶ θρεπτικόν. Ἀξίζουν δὲ καὶ τὰ πτερά τῶν ὡς ἐμπορικὸν εἶδος. Εἰς τὴν Ευρώπην ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ ἡμερὸς ἡ ὄρνις αὕτη, εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν κατεξαίρετον, ὅπου γεννᾷ ἐλευθέρως, καὶ εἶναι μέγας στολισμός. Ὁ Βυρφῶν λέγει ὅτι συνεχῆ με τοῦς κύκνους εἰς τὴν Ουερσαλλίαν· συγγενᾷ δὲ καὶ με τὴν κοινὴν χῆνα. Αἱ τοῦ δευτέρου μίγματος λέγεται ὅτι ἔχουν κρέας πολὺ νοστιμώτερον παρὰ τὸ τῆς οἰκιακῆς χηνὸς ἄμικτον γένος.

ΜΑΤΑΙΟΠΟΝΙΑ.

Εἰς ὅλους τοῦς αἰῶνας ἐπεκράτησε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἡ ἀγάπη τοῦ κατορθόνειν πράγματα δυσκολώτατα μὲν, πλὴν καὶ ἀνωφελέστατα. Ὀλίγα τινὰ ἐκ τούτων ἀναφέρομεν πρὸς ψυχαγωγίαν τοῦ ἀναγνώστου.

Εἰς ἀριθ. 285 τῶν Φιλοσοφικῶν Πράξεων (Philosophical Transactions) ἱστορεῖ ὁ Δόκτωρ Ὀλιβερ, ὅτι ἴδεν αὐτὸς ὁ ἴδιος πυρῆνα κερασίου, τὸ 1687, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἦσαν γεγλυμμένοι ἑκατὸν εἰκοσιτέσσαρες κεφαλαὶ τόσον καθαρά, ὥστε ὁ γυμνὸς ὀφθαλμὸς ἠμπορεῖ νὰ διακρίνη τὰς εἰς Πάπας, αυτοκράτορας, καὶ βασιλεῖς ἀνηκούσας, ἀπὸ τὰς μίτρας καὶ τοῦς στεφάνους τῶν. Ἠγοράσθη εἰς τὴν Προυσσίαν διὰ τριακοσίας λίτρας στηρλίνας, ἀπεκεῖ δὲ μετεκομίσθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ἐλογίζετο πρᾶγμα τόσον πολύτιμον, ὥστε οἱ κληρονόμοι κατήντησαν ποτὲ εἰς τὰ δικαστήρια περὶ αὐτοῦ.

Ἀναβαίνοντες εἰς αἰῶνας πολὺ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένους, εὐρίσκομεν ὅτι ὁ Μερμεκίδης κατασκεύασεν ἄμαξαν ἐλεφαντίνην τόσον μικρὰν, ὥστε μῦα ἠδύνατο μὲ τὴν πτέρυγάν της νὰ καλύπτῃ αὐτήν· καὶ προσέτι πλοῖον, ἐκ τῆς αὐτῆς ἕλης, δυνάμενον νὰ κρυφθῇ ὑπὸ τὴν πτέρυγα μελίσσης. Ὁ Πλίνιος ἱστορεῖ, ὅτι ἡ Ἰλιάς τοῦ Ὀμήρου ἐγράφη εἰς διάστημα τόσον μικρὸν, ὥστε κάρυον τὴν ἐχωροῦσεν· ὁ δ' Αἰλιανὸς ἀναφέρει τεχνίτην, γράψαντα δίστιχον μὲ χρυσᾶ γράμματα, καὶ εἰς τὸ φλούδιον ἐνὸς κόκκου σιταρίου περικλείσαντα αὐτό.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ὁ Πέτρος Βάλης (Peter Bales) κατώρθωσε ν' ἀντιγράψῃ ὀλόκληρον τὴν ἀγίαν Γραφήν εἰς τρόπον, ὥστε περιεῖχετο εἰς ἓν μέγα κάρυον, ἰσομέγεθες μὲ αὐτὸν ὄρνιθος· ἡ μικρὰ Γραφή αὕτη, ἥτις ἐχωροῦσεν εἰς τὸ κάρυον, εἶχε τόσα φύλλα, ὅσα ἡ μεγάλη Γραφή· καὶ εἰς ἕκαστον ἀπὸ τὰ μικρὰ φύλλα ἀντέγραψεν ὅσον περιεῖχεν ἕκαστον ἀπὸ τὰ μεγάλα. Μᾶς λέγεται ὅτι χιλιάδες ἴδαν τὸ θαυμάσιον τοῦτο κατόρθωμα.

Ἱστοροῦνται καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα δεικνύουν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τί δύναται ἡ ἐπιμονὴ νὰ κατορθώσῃ, μᾶς λυποῦν δ' ἐκ τοῦ ἄλλου ὅτι τόση φιλοπονία καὶ τόση δύναμις ἐξωδεύθησαν εἰς μάτην.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

ΘΕΙΟΝ ΑΡΧΕΤΤΠΟΝ.

11. Μαρία δὲ εἰστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω· ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον.

12. Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τῆ κεφαλῇ, καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι ἤραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

14. Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστι.

15. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ αὐτόν ἔθηκας· καὶ γὰρ αὐτόν ἀρῶ.

16. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία· Στραφεῖσα ἐκείνη, λέγει αὐτῷ· Ῥαββουνί· ὃ λέγεται, Διδάσκαλε.

17. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μὴ μου ἄπτου, οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπέ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν.

Πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς περιεργίας τῶν ἀναγνωστῶν μας καταχωρίζομεν τρεῖς διαφόρους μεταφράσεις τῶν προηγουμένων ἰδαφίων.

ΠΑΛΑΙΑ ΧΥΛΑΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

11. Καὶ ἡ Μαρία ἐστέκονταν ἔξω εἰς τὸ μνήμα, καὶ ἔκλαιεν· ὡς ἂν ἔκλαιε λοιπὸν, ἐπαράσκυψεν εἰς τὸ μνήμα.

12. Καὶ βλέπει δύο ἀγγέλους ὅπου ἐκάθονταν μὲ ἄσπρα φορέματα, ἓνα εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἓνα εἰς τὰ ποδάρια, ἐκεῖ ὅπου ἐκείτονταν τὸ κορμὶ τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λέγουν τῆς ἐκεῖνοι· Ὠ γυναῖκα, τί κλαίεις; Λέγει τοὺς· Ὅτι ἐσήκωσαν τὸν Αὐθέντην μου, καὶ δὲν ἔξεύρω ποῦ τὸν ἔβαλαν.

14. Καὶ ὡς ἂν εἰπὲν ἐτοῦτα, ἐγύρισεν ὀπίσω, καὶ βλέπει τὸν Ἰησοῦν ὅπου ἐστεκε· καὶ δὲν ἔξευρεν ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

15. Λέγει τῆς ὁ Ἰησοῦς· Ὠ γυναῖκα, διατί κλαίεις; τίνα ζητεῖς;

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ.

11. Ἡ δὲ Μαρία ἐστεκεν ἔξω ἀπὸ τὸ μνήμα, καὶ ἔκλαιε· καὶ ἐν ᾧ ἔκλαιεν, ἔκυψεν εἰς τὸ μνήμα.

12. Καὶ εἶδε δύο ἀγγέλους μὲ λευκά (φορέματα), οἱ ὅποιοι ἐκάθοντο, ὁ εἰς εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὰ ποδάρια, ὅπου ἦτο τεθειμένον τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ ἐκεῖνοι τῇ εἶπον· Γύναι, διατί κλαίεις; Λέγει εἰς αὐτούς· Διότι ἐπῆραν τὸν Κύριόν μου, καὶ δὲν ἤξεύρω ποῦ τὸν ἔβαλον.

14. Ἀφοῦ εἶπεν αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐγύρισεν ὀπίσω, καὶ εἶδε τὸν Ἰησοῦν στεκόμενον, δὲν ἤξευρεν ὅμως ὅτι ἦτον ὁ Ἰησοῦς.

15. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τῇ εἶπε· Γύναι, διατί κλαίεις; ποῖον ζητεῖς; Ἐκεῖ-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΒΑΜΒΑ.

11. Ἡ δὲ Μαρία ἐστέκετο πλησίον τοῦ μνημεῖου κλαίουσα ἔξω· καὶ ἐνῶ ἔκλαιεν, ἐσκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον.

12. Καὶ βλέπει δύο ἀγγέλους μὲ λευκά ἱμάτια καθήμενους, ἓνα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἓνα εἰς τοὺς πόδας, ἐκεῖ ὅπου ἐκοίτετο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λέγουν εἰς αὐτὴν ἐκεῖνοι, Γύναι, διατί κλαίεις; Λέγει εἰς αὐτούς, Διότι ἐσήκωσαν τὸν κύριόν μου, καὶ δὲν ἔξεύρω ποῦ ἔθεσαν αὐτόν.

14. Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν στεκόμενον, καὶ δὲν ἔξευρεν ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

15. Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, διὰ τί κλαίεις; ποῖον ζη-

Ἐκείνη, λογαριάζοντας ὅτι εἶναι ὁ περιβολάρης, τοῦ λέγει· Αὐθέντη, εἴαν ἐσὺ τὸν ἐπίασες, εἶπέ μου ποῦ τὸν ἔβαλες· καὶ ἐγὼ θέλω τὸν σηκώσαι.

16. Λέγει τῆς ὁ Ἰησοῦς· Μαρία· Ἐκείνη ἐγύρισε, καὶ λέγει του· Ῥαββουνί· τὸ ὅποιον θέλει νὰ εἴπῃ, Διδάσκαλε.

17. Λέγει τῆς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ με πιάνης· διότι ἀκόμη δὲν ἀνέβηκα εἰς τὸν πατέρα μου· ἀμμή σύρε εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἶπέ τους· Ἀναβαίνω εἰς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα σας, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεόν σας.

ΑΣ μᾶς συγχωρηθῆ νὰ ἐπισυνάψωμεν ἐδῶ ὀλίγα τι νὰ περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἣτις εἶναι ὁμολογουμένως ἡ ἀρχὴ καὶ βᾶσις τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας.

Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διεκήρυξαν, ὅτι ἀνέστη, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασιν διέτριψεν ἐπὶ γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας. Τοῦτο ἢ ἀληθές ἦτον ἢ ψευδές. Ἄν ἦτο ψευδές, τί παρεκίνησε τοὺς Ἀποστόλους νὰ τὸ εἴπωσιν; Ἡ ἐλπίς τάχα κέρδους ἢ τιμῆς; Ἄλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, διακηρύττοντες τὴν Ἀνάστασιν, ἔσυραν καθ' ἑαυτῶν τὸν διωγμὸν καὶ τὴν πλέον ἄσπονδον ἐχθραν τῶν Ἰουδαίων καὶ Ῥωμαίων, καὶ τέλος ἐξ αἰτίας τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ ἐθανατώθησαν. Δύναται τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι χάριν τοῦ ψεύδους ἠθέλησαν ἐπιμείνειν καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτῶν εἰς κακοπαθείας καὶ κινδύνους, καὶ μάλιστα ἐπισφραγίσαι τὴν πλάνην μὲ τὸ ἴδιον αὐτῶν αἷμα; Πολλοὶ μὲν ἀπέθαναν ὑπὲρ τῆς πίστεως αὐτῶν, —εἰς ὑπεράσπισιν δηλαδὴ τῶν ὅσα ἐφρόνουν ὅτι ἀληθεύουν, —οὐδεὶς ὁμῶς ὑπὲρ γνωστοῦ ψεύδους, —δὲς ἐπιβεβαίωσιν δηλαδὴ τῶν ὅσα ἐγνώριζεν ὅτι εἶναι ψευδῆ.

Ἄλλ' ἴσως εἶπη τις, Ναὶ μὲν, ἐπίστευαν οἱ Ἀπόστολοι ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη, ἀλλ' ἦσαν ἠπατημένοι. Πῶς ἦτο δυνατόν ν' ἀπατηθῶσι; Τὴν σήμερον εἶναι δυνατόν ν' ἀπατηθῶσι δώδεκα φρόνιμοι ἄνδρες εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν; Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐφάνη εἰς τοὺς μαθητὰς μετὰ τὴν ἀνάστασιν, τινὲς αὐτῶν ἀμφίβαλλαν· Ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν, λέγει ὁ Εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς· ἀλλ' ἠμπόρουν πλέον ν' ἀμφιβάλλωσιν, ἀφοῦ τοὺς εἶπεν, Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα; Ἀπάτη οὐδόλως ἐχωροῦσε, καθότι διὰ πολλῶν σημείων ἀναντιρρήτων παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ πάθος του· συνέτριψε καὶ συνέπινε, καὶ συμπεριπάτει καὶ συνδιελέγετο μετ' αὐτῶν ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ ἐβλέπετο ὑπ' αὐτῶν ἀπάντων ὅχι μίαν ἡμέραν ἢ μίαν ἐβδομάδα, ἀλλὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀνάστασιν.

νη, ἐπειδὴ ἐνόμισεν ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς, τῷ εἶπε· Κύριε, ἂν σὺ τὸν ἐσήκωσας, εἶπέ μοι, ποῦ τὸν ἔβαλες· καὶ ἐγὼ θέλω τὸν ἐπάρη.

16. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τῇ εἶπε· Μαρία· Ἐκείνη ἐγύρισεν ὀπίσω, καὶ τῷ εἶπε· Ῥαββουνί, δηλαδὴ, Διδάσκαλε.

17. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τῇ εἶπε· Μὴ με πιάνης· διότι ἐγὼ δὲν ἀνέβην ἀκόμη εἰς τὸν πατέρα μου· ὕπαγε δὲ εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἶπέ εἰς αὐτούς· Ἐγὼ ἀναβαίνω εἰς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα σας, καὶ Θεόν μου καὶ Θεόν σας.

τεῖς; Ἐκείνη, νομίζουσα ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς, λέγει εἰς αὐτὸν, Κύριε, εἴαν σὺ τὸν ἐσήκωσες, εἶπέ με ποῦ ἔθεσες αὐτὸν, καὶ ἐγὼ θέλω σηκώσαι αὐτόν.

16. Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Μαρία· Ἐκείνη στραφεῖσα, λέγει εἰς αὐτόν, Ῥαββουνί, τὸ ὅποιον θέλει νὰ εἴπῃ, Διδάσκαλε.

17. Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ με ἐγγίξης· διότι ἀκόμη δὲν ἀνέβην πρὸς τὸν Πατέρα μου· ἀλλ' ὕπαγε εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἶπέ εἰς αὐτούς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα σας, καὶ Θεόν μου καὶ Θεόν σας.

Ἐὰν δὲν ἀνέστη, τὸ νεκρὸν σῶμά του ἢ εὐρίσκετο ἀκόμη εἰς τὸν τάφον, ἢ τὸ εἶχαν κλεμμένον οἱ μαθηταὶ του. Ἄν εὐρίσκετο ἀκόμη εἰς τὸν τάφον, τί τάχα ἐμπόδισε τοὺς Ἰουδαίους νὰ τὸ ἐκβάλωσιν εἰς τὸ μέσον, νὰ κατασχύνωσι τοὺς διακηρύττοντας ὅτι ἀνέστη, καὶ νὰ πνίξωσι τὴν νέαν θρησκείαν εἰς τὰ σπάργανα; Ἄν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους εἶχαν αὐτὸ κλεμμένον οἱ μαθηταὶ του, ἢ θεὰ τοῦ νεκροῦ Κυρίου των δὲν ἠθέλε σβέσειν πάντα σπινθῆρα ἐνθουσιασμοῦ; δὲν ἠθέλε καταστρέφειν ὀλοτελῶς τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ θάρρη των; Ἐνῶ ἐκοίτετο εἰς τὸν τάφον, σχεδὸν κατήνησαν εἰς ἀπελπισίαν, καὶ δειλία τοὺς ἐκυρίευσεν· ἐθρήνηον καὶ ἐκλαιον· ἀλλὰ καθὼς ἀνέστη καὶ ἐφάνη εἰς αὐτούς, ἀνεμψυχώθησαν αἱ ἐλπίδες των. Ἡ διαγωγὴ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἕως οὗ ἐμαρτύρησαν ὡς μαθηταὶ του, ἦτο τοιαύτη, ὅποιαν ἠθέλαμεν φυσικὰ περιμένειν ἀπὸ τοὺς γενομένους μάρτυρας αὐτόπτας συμβάντας τόσον ἐκπληκτικῶς. Κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου των, περιήρχοντο τὴν οἰκουμένην, διαδίδοντες τὴν θρησκείαν σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Σωτῆρος. Διωκόμενοι, ἀπειλούμενοι, δαιρόμενοι, φυλακίζόμενοι, παντοτρόπως κακοπαθοῦντες, ἐπέμεναν μ' ὅλα ταῦτα δηλοποιοῦντες ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη, καὶ κατεγίνοντο ἀόκνως εἰς τῆς θρησκείας του τὴν ἐξάπλωσιν, ἕως οὗ ἐθανατώθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ. — Δὲν ἦτον ἄρα οὔτε πυρρμένης φαντασίας ἐνθουσιασμός ἢ ἀπάτη, οὔτε ψεῦδος προμελετημένον, ἀλλὰ γνώσις ἀκριβεστάτη ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη, καὶ κατὰ συνέπειαν ὅτι ἀληθῶς ἦτον ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

ΑΓΝΟΕΙΤΑΙ καὶ ποῦ ἐγεννήθη, καὶ ποῦ ἀπέθανεν ὁ τοῦ ἀρότρου ἐφευρετῆς· μ' ὅλον τοῦτο, αὐτὸς συνεισέφερε μᾶλλον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ κόσμου, παρ' ὅλον τὸ πλῆθος τῶν ἠρώων καὶ δορικτητόρων, οἵτινες κατέκλυσαν τὴν γῆν μὲ δάκρυα, καὶ ἐκόπρισαν αὐτὴν μὲ αἷμα, καὶ τῶν ὀποίων ἢ γέννησις, συγγένεια, καὶ ἀνατροφή μετεδόθησαν εἰς ἡμᾶς μ' ἀκρίβειαν καθ' αὐτὸ ἀνάλογον τῆς ὁποίας ἐπροξένησαν βλάβης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΤΕΘΛΙΜΜΕΝΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΣΤΑΥΡΩΣΙΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.—Ἐκ τοῦ
νεοφανοῦς ποιήματος Ο ΜΕΣΣΙΑΣ,
ὑπὸ Π. ΣΟΥΤΣΟΥ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

ἘΠΑΤΑΞΑΝ οἱ τύραννοι τὸν ἀγαθὸν ποιμένα,
καὶ μένουσι τὰ πρόβατα ἰδοῦ ἐσχορπισμένα.
Ἔτειναν τόξον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ βέλος εἰς φαρέτραν
ἠτοίμασαν· πλὴν ἔπεσεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν πέτραν.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

Φιλήσας τὸν παρέδωκας, ὦ μαθητὰ προδότα!
Ἄλλ' εἶπεν εἰς τὴν σπεῖραν σου αὐτὸς, Ἰσχαριῶτα!
Ἀιμάτων ἄνδρες, ἤλθετε ὡς εἰς αἱμάτων φίλον;
Ὡς εἰς ληστὴν ἐξήλθετε μετὰ ξιφῶν καὶ ξύλων;

ΠΕΤΡΟΣ κλαίων.

Ὡ μεταμέλεια πικρά! εἰς τοῦ ἀρχιερέως
τὰς θύρας τὸν συνώδευσα μακρόθεν καὶ βραδέως.
Ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς πολλῶν εἰς πῦρ συγκαθήμενόν
Ἐκάθισα, τὸν θρῆνόν μου βαστάζων κεκρυμμένον.
Ἰδοῦσά με παιδίσκη τις μὲ εἶπε, ' Πῶς; λυπεῖσαι;
Μὴ μετὰ Ἰησοῦ καὶ σὺ τοῦ Γαλιλαίου εἶσαι;
καὶ τὸν ἠρνήθη τὸτε τρίς, ὦ αἰωνία λύπη!
Κ' ἐνίκησαν τὴν πίστιν μου δειλῆς καρδίας κτύποι.
καὶ μεταξὺ λαλοῦντός μου, φωνὴ ἀλεκτρυόνος
ἠκούσθη καὶ τῶν λόγων του ἐμνήσθη τὸτε μόνος.
καὶ ὅτε πρὸς ἐμὲ αὐτὸς ἠτένισε τὸ βλέμμα,
ἠσθάνθη εἰς τὰς φλέβας μου πηγνύμενον τὸ αἷμα,
Κ' ἐξήλθον, κ' ἐκλαυσα πικρῶς.

ΘΩΜΑΣ.

Τὸν τῆς οἰκίας δρόμον
διῆλθε, φέρων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων,
Κ' ἐβάδιζεν εἰς τὴν σφαγὴν, βαστάζων οὕτω μόνος
τὸ ξύλον τῆς μελλούσης του φρικώδους ἀλγηδόνος.

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ.

ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σταυροῦ ἀπνηδυνήμενον ὅτε
τὸν εἶδαν οἱ θεοστυγεῖς τῆς Ῥώμης στρατιῶται,
εὐρόντες Σίμωνά τινά, τὸ ἔθνος Κυρηναῖον,
εἰς τοῦτον ἐπιβάλλουσιν (ἀγγάρευμα ὠραῖον!)
τὸν τίμιον αὐτοῦ σταυρὸν, κ' ἐν συρροῇ ἀνθρώπων
πορεύονται εἰς Γολγοθὰ, τὸν τοῦ Κρανίου τόπον.

ΑΝΔΡΕΑΣ.

τὸν ἠκολούθουν κλαίονσαι, καὶ πλήττουσαι τὰ στήθη
Γυναῖκες· εἶπε δὲ αὐτὸς λαλήσας εἰς τὰ πλήθη·
Ἔγιναι Ἰερουσαλήμ! μὴ δι' ἐμὲ θρηνεῖτε·
τὰ τέκνα σας, καὶ σὰς αὐτάς, ἐλεεινολογεῖτε.
Μακάριοι αἱ ἄνυμφοι, κ' εἰσέτι θυγατέρες,
Κ' οἱ μὴ θηλάσαντες μαστοὶ, κ' αἱ ἄγονοι γαστέρες.
Ἰδοῦ ἀνέβη τὰ βουνά, καὶ τρέχεις, νέα κόρη!
καὶ λέγεις, βουνὰ πέσετε, καλύψατέ με ὄρη.

τὸ καρποφόρον στέλεχος ὁ σίδηρος ἂν δρέπη,
τί τὸ ξηρὸν καὶ ἀκαρπὸν νὰ περιμένῃ πρέπει;

ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΤΟΥ ΖΕΒΕΔΑΙΟΥ.

τῆς φοβερᾶς σταυρώσεως τοὺς πόνους ὑποφέρων,
Ἐπὶ τοῦ ξύλου ἔβλεπε καὶ βλασφημοῦν καὶ χαῖρον
τὸ πλῆθος τῶν δημίων του, κ' εἰς κλῆρον πρὸ ποδῶν του
Ὁ ἅγιος ἐτίθετο καὶ ἄρραφος χιτῶν του.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Παρίστατο εἰς τὸν σταυρὸν αὐτοῦ δακρυρροοῦσα
Ἡ μήτηρ του, τὸ αἷμά του τὸ ῥέον θρωροῦσα·
Ἐκείνην δὲ κ' ἐμὲ ἰδὼν, πρὸς ταύτην εἶπε, ' Γύναι!
αὐτὸς υἱὸς σου' κ' εἰς ἐμὲ, ' Πλησίον ταύτης μεῖνε.'

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

τὸ φοβερὸν μυστήριον λαμπρῶς καὶ παραδόξως
Ἐτελειούτο· ἔκραξε, ' Διψῶ' καὶ ἰδοῦ ὄξος.
λαβὼν τὸ ὄξος, ἔκραξεν ὁ Ἰησοῦς καὶ πάλιν,
' Τετέλεσται!' κ' ἐξέπνευσε, φωνὴν ἀφείς μεγάλην.

ΙΩΑΝΝΗΣ μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

' Τετέλεσται!' τῆς λέξεως τὸ ὕψος ἐννοεῖτε;
Ὁ Ἰησοῦς ἐκ τοῦ σταυροῦ τὰ ἔθνη ἐνθουσιάζει,
καὶ λέγει, Ἐξετέλεσα καὶ τὸν προορισμὸν μου,
Κ' ἐκένωσα ὑπὲρ ὑμῶν πᾶν τὸ ποτήριόν μου.
Τετέλεσται! πεπλήρωται τῆς γῆς ἡ ἀνομία,
Ἄλλ' ἐνταυτῷ τετέλεσται ἡ ἀνθρωποθυσία,
Ἡ πλάνη, ὁ δεσποτισμὸς, ἔθνων ἡ βαρβαρότης,
καὶ ἄρχεται ἀλήθεια, φιλότης καὶ ἰσότης.
Τετέλεσται! ὡς μέθυσοις ἡ γῆ δις, τρίς ἐσεισθή,
καὶ τ' ὄμμα τὸ οὐράνιον ὁ ἥλιος ἐσβύσθη,
καὶ οἱ νεκροὶ ἀνήρχοντο εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν.
Φεῦ! τότε τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου βλέπων ὄλην,
Τετέλεσται, τετέλεσται! παράφρων κ' ἐν ἐκστάσει
Ἐφώναξα πλανώμενος εἰς τὰ πλησίον δάση.

ΤΑΧΥΤΗΣ ΠΤΗΝΩΝ.—Γερμανικὴ τις ἐφημερίς,
πραγματενομένη περὶ τῆς ταχύτητος διαφόρων πτηνῶν,
λέγει, ' Ὁ γυψ ἔμπορεῖ νὰ πετάξῃ πρὸς 150 μίλια τὴν
ὥραν· ἄγριαὶ χῆνες πρὸς 90· ἡ κορώνη πετᾷ 25 μίλια,
αἱ δὲ χελιδόνες 92 μίλια. Λέγεται ὅτι ἰέραξ τις εὐρέ-
θη εἰς Μάλταν 24 ὥρας μετὰ τὴν ἐκ Φονταίν—βλῶ
ἀναχώρησιν τοῦ Ἑρρίκου Δ'. Ἄν τοῦτο ἀληθεύῃ, ὁ
ὄρνις πρέπει νὰ ἐπέτα διὰ 24 ὥρας πρὸς 57 μίλια τὴν
ὥραν, χωρὶς νὰ σταθῇ οὔτε στιγμὴν καθ' ὅλον τὸ διά-
στημα.'

ΑΣΦΑΛΕΣ εἶναι πάντοτε νὰ μανθάνωμεν καὶ ἀπὸ
τοὺς ἐχθρούς μας· κινδυνῶδες ὅμως νὰ διδάσκωμεν
καὶ αὐτούς μας τοὺς φίλους.

ὍΤΑΝ δὲν ἔχῃς τί νὰ εἴπῃς, μὴ λέγῃς τίποτε
ἀσθενῆς ἀπολογία ἐνδυναμόνει τὸν ἐχθρὸν σου, ἡ δὲ
σιωπὴ βλάπτει ὀλιγώτερον τῆς κακῆς ἀποκρίσεως.